

Vlaams
Parlement

vergadering **C259**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 12 juni 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de impact van de EU-richtlijn inzake wegwerpplastics op het verpakkingsplan – 2068 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van de betonstop – 2079 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van dorpen en gehuchten – 2176 (2017-2018)	5
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdere ontwikkelingen inzake de Boswijzer en de Vlaamse bosinventaris – 2083 (2017-2018)	12
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over alternatieven voor vislood – 2085 (2017-2018)	15
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opvolging van herstellvorderingen – 2119 (2017-2018)	17
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek naar de aanpak van historisch passief met betrekking tot bouwovertradingen – 2137 (2017-2018)	19
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal beroepen van het Departement Omgeving tegen bouwvergunningen – 2139 (2017-2018)	23
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het draaiboek voor lokale besturen inzake permanente bewoning in weekendverblijven – 2145 (2017-2018)	26
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het voortijdig informeren van lokale besturen over nog niet beslist ruimtelijk beleid – 2182 (2017-2018)	28
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele bijkomende preventieve maatregelen naar aanleiding van de vervuiling van de Grote Nete – 2188 (2017-2018)	30

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de impact van de EU-richtlijn inzake wegwerpplastics op het verpakkingsplan – 2068 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Op 28 mei publiceerde de Europese Commissie haar ontwerp-richtlijn over kunststof voor eenmalig gebruik, in de media vaak wegwerpplastics genoemd. De richtlijn focust op de tien belangrijkste productgroepen die aangetroffen worden in het zwerfvuil in zee en is erop gericht om het gebruik van wegwerpplastics sterk te verminderen. Producten zoals plastic bestek, wattenstaafjes, borden en rietjes waarvoor voldoende alternatieven voorhanden zijn, wil de commissie helemaal verbieden. Een aantal andere items wil Europa zo veel mogelijk ontmoedigen.

De lancering van het voorstel impliceert dat de geijkte wegen van de parlementaire democratie zullen worden bewandeld en dat het moet worden behandeld door het Europees Parlement en de Raad van Europa. De commissie dringt echter aan op een prioritaire behandeling om al binnen een jaar tastbare resultaten af te kunnen leveren. Afhankelijk van het type verplichting zullen de lidstaten de richtlijn dan binnen de twee dan wel drie jaar na de inwerkingtreding moeten implementeren.

Minister, twee weken geleden verscheen uw verpakkingsplan in de media. Hoe beïnvloedt deze Europese ontwerp-richtlijn dat verpakkingsplan? Ziet u mogelijkheden om op basis van de ontwerp-richtlijn uw verpakkingsplan uit te diepen en, zo ja, hoe?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik stel vast dat de ontwerp-richtlijn in de lijn ligt van de voorstellen die momenteel op de tafel van de Vlaamse Regering liggen. De ontwerp-richtlijn vertrekt vanuit de vaststelling dat marien zwerfvuil een groot probleem is dat moet worden aangepakt. Dat zwerfvuil wordt voor een groot deel veroorzaakt door het overmatig gebruik van wegwerpplastics die in het zwerfvuil belanden. Daarom wil de richtlijn bepaalde wegwerpplastics verbieden en de inzamelgraad van bepaalde andere plastics flink opdrijven. Europa wil de verantwoordelijkheid van de sector uitbreiden via een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van de sector. Zij moeten de kosten dragen voor het opruimen van zwerfvuil en het leveren van inspanningen om zwerfvuil te voorkomen.

De Europese Commissie stelt ook voor om een inzameldoelstelling op te leggen van minstens 90 procent voor plasticflessen via een statiegeldsysteem of via een alternatief systeem van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Dit zijn twee essentiële elementen uit mijn verpakkingsplan: een volledige producentenverantwoordelijkheid die onder meer betrekking heeft op afval dat in het zwerfvuil terechtkomt en een hoge inzameldoelstelling voor drankverpakkingen.

Ik ben ook voorstander van maatregelen om de hoeveelheid afval dat ontstaat bij out-of-homeconsumptie te verminderen. Ook dat staat in het plan. Het gaat vooral om plastic wegwerpmateriaal. Daarom wil ik met de sector afspraken maken om de hoeveelheid plastic wegwerpmateriaal op evenementen drastisch te verlagen.

We moeten met deze maatregelen niet wachten totdat de ontwerp-richtlijn op Europees niveau volledig is uitgediscussieerd en goedgekeurd. Daarvoor is het probleem van zwerfvuil te acuut. Bovendien is het belangrijk voor de distributiesector en de sorteer- en recyclage-industrie dat de Vlaamse overheid zegt welke richting ze uit wil gaan zodat de juiste investeringsbeslissingen kunnen worden genomen.

Dus, mijnheer Nevens, de ontwerprichtlijn zoals die op tafel ligt, is een goede zaak.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb duidelijk genoteerd dat producentenverantwoordelijkheid de basis is waarop heel het afvalplan gestoeld is. Mijn fractie vindt ook dat de verantwoordelijkheid bij de producenten moet liggen. Maar ook de consumenten spelen een belangrijke rol in het afvalplan. Sommige evenementen en, zoals u zelf ook zegt, out-of-homeconsumptie zijn gebaseerd op eenmalige wegwerpverpakking. Daar is nog een weg te gaan om mensen te overtuigen om niet in de val te trappen en wegwerpverpakking als de norm te aanvaarden maar om meer in te zetten op verpakking – drank- of andere verpakking – die kan worden hergebruikt. Ik denk dan aan grotere evenementen waar men wegwerpplasticbekers gebruikt. Ook de prijs van wegwerpverpakking is belangrijk. Die wordt meegerekend in de consumptie en moet altijd zo goedkoop mogelijk zijn. Ook daar kan een stimulans worden gegeven vanuit de overheid en vanuit uw bevoegdheid om ervoor te zorgen dat de prijs voor herbruikbare verpakking meer aansluit bij de prijs van eenmalige verpakking. De last wordt meestal verplaatst naar lokale overheden of organisatoren die achteraf moeten zorgen dat de troep wordt opgekuist en verdwijnt.

In het kader van de circulaire economie is dergelijk consumentengedrag niet interessant. We moeten proberen de kringloop te sluiten. Het is dus aangewezen om de nodige aandacht te besteden aan de 'out of home consumptions' en de wegwerpverpakkingen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, het is inderdaad een goede zaak dat het probleem ook op Europees niveau onder de aandacht werd gebracht en effectief werd aangepakt. Het is voor onze partij van groot belang dat we evolueren naar een plasticvrije maatschappij. We moeten er dan ook op toezien dat we, als we alternatieven bekijken, steeds kiezen voor alternatieven die ecologisch zijn en een betere ecologische voetafdruk hebben, vooral op het vlak van bioafbreekbaarheid en dergelijke.

Minister, het is ook belangrijk dat we evolueren naar een hogere recyclagedoelstelling. Ik weet dat we op Europees vlak al voldoen aan de recyclagedoelstelling. Ik denk dat we wat dat betreft zeker ambitieuzer mogen zijn. Ik denk dus dat we hogere recyclagedoelstellingen moeten durven vooropstellen voor alle verpakkingen. We moeten daarvoor overleggen met Europa. We doen het heel goed en zijn Europese koploper. Toch moeten we hoger durven mikken en aan Europa vragen om die doelstellingen hoger te leggen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik denk dat we op dezelfde lijn zitten. Wat hier gezegd is, kan ik alleen maar onderschrijven. Collega Nevens, als we die producentenverantwoordelijkheid goed uitbouwen, dan zullen bijvoorbeeld festivalorganisatoren zelf de verantwoordelijkheid dragen als ze eenmalige verpakkingen aanbieden. Dan zijn ze ook zelf verantwoordelijk voor de kosten die dat veroorzaakt. Dat zal net aanzetten om meer in te zetten op alternatieven, waarbij ze die kosten niet moeten dragen. Die zaken houden natuurlijk verband met elkaar. Ik denk dat dat zeker een denkspoor is dat we verder moeten bewandelen.

Uiteraard zijn wij voor een hoog ambitieniveau, mevrouw De Vroe, en bepleiten wij dat ook op Europees niveau. We moeten wel opletten. We hebben het inderdaad altijd goed gedaan. We zijn altijd koploper geweest. Maar als we stilstaan, gaan we achteruit. We zien dat andere landen, ook Europese lidstaten, niet stilzitten. Daarom

moeten we absoluut bijkomende stappen zetten. Dat is iets waarvoor deze Vlaamse Regering zeker de handschoen wil opnemen.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Ik sluit af met de vaststelling dat er veel eensgezindheid is over de aanpak van afval en vooral over het verminderen van de plasticberg. Ik denk dat we de aanzet gegeven hebben met het verscherpen van de doelstellingen inzake huishoudelijk afval. Dat moet resultaten opleveren. We moeten ervoor zorgen dat er minder restafval ingezameld en verbrand wordt. We hebben ervoor gekozen om plastic afval apart in te zamelen via het ophaalsysteem met de blauwe zak. Vele gemeentes hebben het initiatief genomen om zelf een systeem op touw te zetten als de ophaling van de roze zak.

Het is duidelijk dat de producenten niet kunnen achterblijven en niet kunnen talmen met deze invoering. Ik reken daarvoor ook op u, minister, om zo snel mogelijk dat samenwerkingsakkoord met de sectoren uit te diepen en op punt te zetten, om een goed systeem te implementeren om ook eenmalig plastic afval in te zamelen en te recyclen, zodat het niet meer bij het restafval terechtkomt en dus verbrand wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het uitblijven van de betonstop – 2079 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toekomst van dorpen en gehuchten – 2176 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, minister, in Humo van 15 mei 2018 verscheen een dossier 'Wonen in Vlaanderen'. Daarin komen de volgende vragen aan bod. Is wonen straks nog betaalbaar? Is er genoeg plaats voor iedereen? Mag een villa op het platteland nog? Waarom wil het niet vlotten met de betonstop die de Vlaamse Regering afkondigde?

De bouwmeester, Leo Van Broeck, en enkele professoren komen aan het woord. Wat de vraag over de betonstop betreft, zegt de bouwmeester: "Ik ben het getalm beu. Een groot deel van de bouwsector en de architectuur is mee. Waar wachten we nog op?" Filip De Rynck, professor bestuurskunde aan de UGent, zegt daarover in het interview: "Ik vrees voor een stop op de betonstop." En verder zegt hij: "Toch probeert men in sommige gemeenten de beschikbare ruimte vol te kwakken met woningen en bedrijfsinfrastructuur. Zonder voorbereidende maatregelen wordt de betonstop een maat voor niets. Dat is rampzalig".

Daarom heb ik de volgende vragen voor u, minister.

De bouwmeester zegt dat hij het getalm beu is. Wanneer komt er eindelijk een beslissing over het Instrumentendecreet waarin onder meer planschade en planbaten beter geharmoniseerd worden, zoals in het regeerakkoord staat?

Ik geloof dat het ontwerp van Instrumentendecreet al op de regeringstafel ligt van voor het paasreces. Sindsdien wachten we elke vrijdag af en nooit wordt er een beslissing over genomen.

Ik heb het in mijn vraag geschreven: ik neem geen genoegen met antwoorden als 'we zijn eraan aan het werken' of 'het voorstel heeft enkel nog wat wasverzachter nodig', zoals u onlangs zei. Ik vraag u naar een datum van regeringsbeslissing en of u het nog verwacht voor het parlementair reces.

Professor De Rynck zegt dat zonder voorbereidende maatregelen de betonstop een maat voor niets wordt. Stel dat er geen Instrumentendecreet komt voor het einde van deze legislatuur: welke voorbereidende of bewarende maatregelen zult u nemen om te voorkomen dat in sommige gemeenten de beschikbare ruimte nog snel wordt volgebouwd?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Onze vragen zijn dan wel gekoppeld, maar we hebben een heel andere invalshoek. Ik heb alleszins niet de dwingende toon van mevrouw Pira in verband met het Instrumentendecreet en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Los daarvan heeft mijn vraag om uitleg ook betrekking op het BRV, maar meer algemeen op het recente initiatief van de provincie Antwerpen om de dorpen en gehuchten meer toekomst te geven.

We lazen in een recent persbericht dat onze dorpen en gehuchten het almaar moeilijker krijgen. Kruideniers en cafés sluiten, de sociale samenhang gaat erop achteruit en zowel de voorzieningen als het openbaar vervoer hinken op die plekken achterop. Het resultaat is vereenzaming, toenemende vergrijzing en verminderde globale levenskwaliteit in de plattelandsdorpen: het doemscenario van de spookdorpen.

Nu wil de provincie Antwerpen deze dorpen en gehuchten niet alleen redden, maar ook klaarstomen voor de toekomst. De provincie is in zes dorpen gestart met een proefproject, in samenwerking met de Universiteit Antwerpen. De inwoners van de dorpen mogen zelf voorstellen doen over hoe het dorp weer nieuw leven kan worden ingeblazen. Daarnaast maakt een team onderzoekers van de UA ook een gids met 37 inspirerende projecten, good practices uit andere dorpen over heel Vlaanderen.

Dorpen redden van de ondergang en inzetten op kernversterking is hierbij de boodschap. Men wil jonge mensen aantrekken zodat die dorpen opnieuw leefbaar kunnen blijven en kunnen groeien.

Mevrouw Pira heeft de bouwmeester geciteerd, ook in dit artikel kwam de bouwmeester aan het woord. Hij geeft hier onmiddellijk zijn mening, weliswaar in de lijn van het verleden. In het verleden riep hij al op dat iedereen in de stad zou gaan wonen. Nu zegt hij dat het gedaan moet zijn met de dorpsgezichten op een koekjestrommel, als dat al een probleem zou zijn. Hij zegt alleszins dat hij het verkeerd vindt dat jonge mensen worden aangetrokken om in dorpen te gaan wonen.

Minister, bent u op de hoogte van het initiatief van de provincie Antwerpen? Zorgt uw administratie voor enige ondersteuning van dit project?

Is het signaal dat met dergelijke projecten uitgestuurd wordt, wenselijk volgens u?

Wat is uw visie op de toekomst van deze kleine dorpen en gehuchten? Zit u op dezelfde lijn als de Vlaamse Bouwmeester, die zegt dat er maar drie niveaus zijn die overlevingskansen hebben, namelijk grootsteden, kleine steden en grote dorpen? Kleine dorpen zouden sowieso gedoemd moeten zijn om te verdwijnen.

Wat is de evolutie van het aantal inwoners bij deze kleine dorpen en gehuchten? Zijn daar statistische gegevens over?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het zijn twee vragen over het BRV, maar met een heel andere insteek.

Mevrouw Pira, ik ben zeer blij dat de bouwmeester vaststelt, en dat is ook wat ik dagelijks voel en hoor bij de vele contacten die ik heb, dat de bouwsector, de architectuur en zelfs de steden en gemeenten, mee zijn met het BRV-verhaal, dus met het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ik kan u ook bevestigen dat het uiteraard mijn ambitie is om het Instrumentendecreet nog voor het zomerreces een tweede keer principieel te laten goedkeuren. De volgende stap – dat kent u – is het inwinnen en verwerken van de adviezen. Pas daarna kan het ontwerp van decreet worden ingediend in het parlement.

Nog even, voor alle duidelijkheid, het Instrumentendecreet is onder meer bedoeld om inderdaad in de nodige instrumenten te voorzien om de opties van het BRV in de praktijk te realiseren. Het betreft een geharmoniseerde procedure en berekeningswijze van de eigenaarsvergoeding, waar de planschadevergoeding een onderdeel van is. Het nemen van bewarende maatregelen is geen voorwerp van het Instrumentendecreet. Het is niet de bedoeling dat dat daarin zou zitten, maar je weet dat lokale besturen – en ook nu al – in het BRV heel wat instrumenten zullen hebben om actie te ondernemen. Ze hoeven daar trouwens vandaag niet op wachten; ze kunnen nu al tal van bewarende maatregelen nemen.

Mijn administratie werd niet gevraagd het initiatief van de provincie Antwerpen mee te begeleiden. Uiteraard zijn wij voorstander van levendige dorpen. Er zijn heel wat inspirerende ideeën waarmee men aan de slag kan om de kwaliteit van dorpen en/of gehuchten te verbeteren. Ik verleen financiële steun aan de Prijs voor de Dorpskracht. Dat toont hoe belangrijk ik het vind dat dergelijke initiatieven worden genomen. We moeten die blijven ondersteunen. Kleine dorpen worden misschien geconfronteerd met een stagnerende bevolking en minder voorzieningen, maar het blijft de moeite om werk te maken van een goede leefkwaliteit.

Met het witboek BRV willen we de bevolkingsgroei en de daarmee gepaard gaande behoefte aan voorzieningen zo veel mogelijk richten op kernen die goed gelegen zijn of over een goed voorzieningenniveau beschikken.

Dit betekent kansen voor steden, maar ook voor dorpen. Dat is een verandering ten opzichte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat uitging van proportionele groei. Daar stond juist in: 'Steden kunnen veel groeien, dorpen weinig.' Met het nieuwe strategisch kader, binnen het witboek, komen ook dorpen met een hoge knooppuntwaarde en een goed voorzieningenniveau in aanmerking om te groeien. We moeten echter overal werk maken van een goede leefkwaliteit. Het gaat over binding, over het zich betrokken voelen bij de gemeenschap, eerder dan over een kwantitatief verhaal. We hebben daar een studie over gedaan: 'Ontwerpend onderzoek naar kernversterking in Vlaanderen', die in 2016 werd uitgevoerd. Daarmee hebben we aangetoond dat er ook voor dorpen die geconfronteerd worden met een stagnerende bevolking en een afnemend voorzieningenaanbod, kansen bestaan voor een aangename woon- en werkomgeving. Kort geschetst komt het erop neer jezelf te positioneren binnen een ruimere regio, want we leven niet meer binnen de contour van één dorp of één stad: we wonen, werken, winkelen, en dergelijke. Ook de gebiedsgerichte aanpak is dus van groot belang.

Zowel op federaal als op Vlaams niveau zijn data met betrekking tot demografie beschikbaar. Afhankelijk van de bron, gaan die tot vijf of tien jaar terug in de tijd. De data zijn beschikbaar tot op niveau van één gemeente, niet tot op het niveau van een statistische sector. In tegenstelling tot Nederland, zullen de meeste gemeenten in Vlaanderen blijven groeien. Voor de gemeenten die wel geconfronteerd worden met krimp, is die voor de meeste gemeenten nog relatief beperkt. De grootste uitdaging waar onze dorpen, maar evengoed onze steden,

mee geconfronteerd zullen worden, zijn de toenemende vergijzing en de gezinsverdunding. Ook hier gaan leefbaarheidsuitdagingen mee gepaard. Voor meer gedetailleerde info met betrekking tot demografische gegevens per gemeente richt u zich best tot Statistiek Vlaanderen.

Het Departement Omgeving heeft aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) de opdracht gegeven een 'RegioTool' te ontwikkelen. Dat is een online tool die lokale besturen vrij kunnen consulteren. Ze vinden er gegevens terug over het aantal huishoudens met voorzieningen in de buurt. Er kunnen vergelijkingen worden gemaakt ten aanzien van andere gemeenten in de regio, de provincie of het Vlaamse Gewest. De resultaten worden weergegeven in grafieken of kaartbeelden.

Mevrouw Peeters en mevrouw Pira, ik heb jullie wellicht zeer gelukkig gemaakt met mijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Toch niet, minister. Door te zeggen dat het uw ambitie is om het ontwerp van Instrumentendecreet te laten goedkeuren voor het reces, zegt u eigenlijk dat het uw ambitie is, maar dat er jammer genoeg anderen zijn die stokken in de wielen steken. Dan moet ik even naar uw partners kijken, misschien Open Vld, misschien zelfs N-VA. Ik weet het niet. *(Opmerkingen)*

Neen? Geen probleem? Oké. Of misschien in uw eigen partij? Misschien is er toch ergens weerstand. In elk geval is het niet normaal dat het al twee en een halve maand op de regeringstafel ligt en er geen beslissing wordt genomen. U zegt terecht dat velen mee zijn in het verhaal, architecten, maar ook steden en gemeenten, en dat zij maatregelen kunnen nemen. Ik wil er u wel op wijzen dat er een plan ligt voor planschade waardoor het beschermen van open ruimte onbetaalbaar dreigt te worden. Dat zegt niet alleen uw strategische werkgroep rond ruimtelijke ordening, dat zegt ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Ik heb hier een verslag van de raad van bestuur van 7 maart waarin toch allemaal vertegenwoordigers zitten van de parti006A van de regering: Frieda Brepoels, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, enzovoort. Zij zeggen dat door de herziening van de planschade de plannen om ruimte van hard naar zacht om te zetten, onbetaalbaar en dus onrealiseerbaar worden. Dat is net wat er nu op het terrein aan het gebeuren is. Vele gemeenten zijn na de aankondiging van uw beleid van de betonstop aan de slag gegaan om open ruimte te vrijwaren. Zij hebben hun plannen on hold gezet naar aanleiding van wat is uitgelekt over de veel hogere planschaderegeling. Wat is uw mening over het feit dat velen willen dat de planschaderegeling niet zo hoog wordt?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil eerst even repliceren op wat mevrouw Pira heeft gezegd. Ik denk alleszins niet dat Open Vld stokken in de wielen wil steken. Absoluut niet. We zijn allemaal vragende partij om in navolging van het witboek BRV tot een effectief BRV te komen, maar natuurlijk, opnieuw, met respect voor de eigendomsrechten en dus met daaraan gekoppeld een zeer goede planschaderegeling. Mevrouw Pira zegt dat het niet kan dat het allemaal zo lang duurt. We moeten vooral verwijzen naar wat zich een jaar geleden heeft afgespeeld: plots iemands grond devalueren zonder een passende schadevergoeding. Dat is waar wij alleszins voor passen. De Vlaamse Regering zal op dat punt zeker haar werk wel voltooien. Hopelijk zullen we straks een Instrumentendecreet en de bijhorende beleidskaders en BRV hebben, zodat we verder kunnen gaan. U trekt daar zonder meer de conclusie uit dat zolang dat er niet is, alle lokale besturen zonder meer, zoals u het hier zegt, de beschikbare ruimte vol kwakken met woningen, of zoals u ook zegt, dat veel gemeenten wachten op een andere planschaderegeling. Ik weet niet waar

u die informatie haalt. We hebben op dit ogenblik in afwachting van een BRV nog altijd een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We hebben ook nog altijd heel wat lokale structuurplannen. Die dienen uiteraard gerespecteerd te worden door elk lokaal bestuur. Ik vraag me dus een beetje af waar u dat allemaal haalt.

Los daarvan, wat de antwoorden betreft die u gaf, minister, kan ik u meegeven dat me dat deels gelukkig stemt, in die zin dat u inderdaad zegt dat er zeker nog gefocust zal worden op de dorpen. Ik heb niet specifiek een antwoord gekregen op mijn vraag of u op dezelfde lijn zit als de Vlaamse Bouwmeester, die zegt dat er alleen nog maar grootsteden, kleine steden en grote dorpen mogen zijn. Ik meen uit uw antwoord te hebben mogen afleiden dat er toch ook wel gefocust kan worden op kleinere dorpen, maar dat natuurlijk dan wel overal zo veel mogelijk kernversterkend moet worden gewerkt. Daar zijn we het natuurlijk allemaal mee eens.

Ik herhaal dat de uitspraken van de bouwmeester voor zich spreken. Die kernversterking en leefkwaliteit zijn heel belangrijk. Ik maak me wel wat zorgen over het feit dat u aangeeft steun te blijven geven aan dorpskracht terwijl u onmiddellijk ook opnieuw verwijst naar de knooppunt- en voorzieningenwaarde uit de studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). U weet dat wij het daar moeilijk mee hebben omdat we ons dan louter focussen op investeringen uit het verleden van de federale overheid en veel minder rekening houden met nieuwe, technologische vooruitgang en andere belangrijke aspecten. Wat dat betreft, heb ik al meermaals gevraagd of de studie van VITO over knooppunten en voorzieningen nog wordt aangepast zoals VITO zelf ook suggereerde in de slotconclusies van haar studie.

Een laatste bijkomende vraag gaat over de regiotool. Is die momenteel al online beschikbaar?

Bruno Tobback (sp.a): Minister, u wijst er terecht op dat niemand nog alleen maar in zijn dorp woont. De nood aan diensten die alleen ver buiten dat dorp kunnen worden aangeboden, neemt toe. In die zin is het pure fictie als zouden we in Vlaanderen nog zoiets hebben als steden aan de ene kant en dorpen aan de andere kant. In wezen is Vlaanderen een grote stad, tenminste voor de meerderheid van de inwoners, jammer genoeg niet voor de bestuurders en burgemeesters en schepenen die nog altijd hun eigen dorp te managen hebben.

Voor de meeste gezinnen is dat de realiteit, en dat is ook de reden waarom bijzonder weinig gezinnen nog bijzonder ver van al die diensten willen gaan wonen. Wanneer men dagelijks vier uur onderweg is en in het weekend nog eens drie uur om alles gedaan te krijgen, op het werk te geraken en de kinderen op school te krijgen, dan blijft er voor het genieten van de gemeenschap, laat staan bijdragen, bijzonder weinig over. De realiteit is dat de meeste mensen er enkel gaan wonen om financiële redenen, namelijk omdat het goedkoper is. De vraag in steden en kernen is zo groot dat de prijs navenant stijgt.

En dat is ook het grote zwakke punt van alle grote filosofieën in het BRV en in het Instrumentendecreet. Mevrouw Pira heeft gelijk dat gemeentebesturen op dit moment niet georganiseerd zijn om het schrappen van harde bestemmingen zelf te financieren, en u biedt ook bijzonder weinig alternatieven. Minister, wanneer u niets doet aan het echt omkaderen van wat er bestuurlijk moet veranderen in Vlaanderen om die ambities waar te maken en van wat er financieel moet worden bijgedragen om die ambities waar te maken, wanneer het BRV niet gepaard gaat met een plan dat van de realiteit uitgaat in tegenstelling tot van een honderd jaar oude bestuurlijke fictie in Vlaanderen, dan zal het BRV inderdaad automatisch met zijn kop tegen de muur lopen, tot frustratie van de bestuurders en van de burgers die oplossingen zoeken.

Wanneer de dorpen in Vlaanderen inderdaad aan het vergrijzen zijn, dan is dat toch om een zeer eenvoudige reden, namelijk dat de toeloop aan jonge gezinnen

is stilgevallen. Ook dat is op termijn een onvoorstelbare financiële uitdaging voor die besturen die niet beschikken over de middelen en binnenkort ook niet meer over de belastingbetalers, om dat te managen. Er is voor hen ook geen enkel alternatief in de zin van een groter of breder kader of van een betere ontsluiting. Het BRV zoals het nu is gemaakt en het Instrumentendecreet organiseren eigenlijk een fictie, en dat zal zeer snel blijken wanneer we verder gaan op deze weg.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb aandachtig geluisterd naar alle tussenkomsten en ik ben ook een aandachtig lezer van alles wat in de pers verschijnt over het BRV en van wat opiniemakers en experts daarover zeggen, en het moet me van het hart dat ik redelijk wat doemdenkers over het BRV hoor spreken.

Sommigen zeggen dat de planschaderegeling ervoor zal zorgen dat het compleet onbetaalbaar wordt, anderen zeggen dat dorpen niet meer zullen bestaan en dat regio's alle ontwikkelingskansen zullen worden ontnomen, nog anderen zeggen dat gemeenten financieel op droog zaad zullen komen te zitten. Ondanks al die doemdenkers blijf ik echter geloven in het BRV.

Dit is de meest ingrijpende en moedige operatie die een regering om het even waar ter wereld kan doorvoeren. Het gaat om het compleet herdenken van het gebruik van onze ruimte. Dat vraagt tijd, mevrouw Pira, en dat dit al een aantal maanden op de regeringstafel ligt, vind ik een goede zaak. Dit is immers geen subsidieregeling of een nieuwe fiscale korting die door de printer wordt gejaagd, dit is iets waar met duizenden factoren en belangen rekening moet worden gehouden. Dat is ook wat op het niveau van de regeringstafel gebeurt.

Mijn fractie gelooft nog altijd in een BRV. We denken ook dat het de morele plicht is van deze regering om daar verder aan te werken. Het BRV moet natuurlijk goed onderbouwd zijn. Het kan niet de bedoeling zijn een slecht BRV dat het draagvlak ondermijnt, los te laten op Vlaanderen. Wij geloven daarin en wij zullen niet meedoen met alle doemdenkers die ik tot op vandaag heel weinig oplossingen heb horen geven terwijl ik er nog altijd van overtuigd ben dat die mensen achter het witboek staan, achter de intentie en het engagement van deze Vlaamse Regering om eindelijk iets te doen aan de verrommeling, om ook voor de volgende generaties open ruimte te vrijwaren, en dus 45.000 hectare harde bestemming om te vormen tot zachte bestemming.

Minister, en ik eindig met positieve woorden, wanneer ik spreek met ontwikkelaars en met architecten en wanneer ik mijn eigen stad zie, waar pal in het centrum de K-Tower wordt gebouwd, dan voel ik bij mensen, ook bij jonge mensen, een enorme drive om dat BRV, die bouwshift, in de praktijk om te zetten. Houd moed, minister.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Optimisme is 'a moral duty'. Ik wil samen met de heer Ronse dit debat afsluiten met een positieve noot en nog eens herhalen wat CD&V heeft gezegd over het BRV. Ik lees letterlijk voor: "Ongetwijfeld liggen er grote uitdagingen voor de steden die een verdere verdichting zullen moeten combineren met kwaliteitsvol water en natuur in de stad maar we mogen nooit vergeten dat onze plattelandsgemeenten de beheerders zijn van het meest kostbare goed dat we met dit plan proberen te beschermen, namelijk onze open ruimte. De plattelandsgemeenten zullen ondersteund moeten worden in het vervullen van hun belangrijke taak: onze open ruimte beschermen en kwaliteitsvolle leefkernen ontwikkelen. Wonen, werken en leven op het platteland moet ook in de toekomst mogelijk blijven maar met respect voor de open ruimte. Vele plattelandsgemeenten wijzen daar vandaag al de juiste weg door in te zetten op kernversterking. In densere

woonkernen ligt de toekomst van dynamische plattelandsgemeenten met een bruisend middenstandshart, ook in de dorpskernen moet het nog leuker worden.”

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De slechtste en duurste optie is niets doen. Mevrouw Pira, wanneer we alles op zijn beloop laten en de ruimte laten innemen, dan is dat voor iedereen in Vlaanderen de duurste oplossing. Dan krijgen we op termijn gigantische problemen met wateroverlast, hittestress, voedselproductie, te weinig natuur enzovoort.

Deze regering heeft met het goedkeuren van het witboek de andere weg ingeslagen en heeft beslist naar nul hectare extra inname van de open ruimte te gaan tegen 2040. We hebben inderdaad gezegd dat als we dat doen, we onze verantwoordelijkheid moeten nemen.

Mevrouw Pira, u vraagt eigenlijk dat van vandaag op morgen, en eigenlijk moest dat volgens u gisteren al zijn, geen enkele extra ruimte meer wordt aangesneden en dat we ook niet de moed hebben om te zeggen dat we op een correcte manier met het eigendomsrecht omgaan. U vindt dus dat er niets meer mag en dat ook eigenaars geen correcte vergoeding moeten krijgen. Ik vind dat nogal een straffe uitspraak waar ik helemaal niet achter sta. Wanneer men bepaalde keuzes maakt, moet men ook verantwoordelijkheid nemen voor die keuzes. En deze Vlaamse Regering heeft inderdaad ook in het Instrumentendecreet dat al een eerste keer is goedgekeurd in de regering, gezegd dat ze gaat voor een correcte vergoeding en voor planschade die mensen effectief vergoedt voor de schade die zij lijden.

Ik heb ook al meermaals gezegd dat het de intentie is van deze regering om de lokale besturen niet voor alles te laten opdraaien maar ook zelf een aantal verantwoordelijkheden te nemen en een aantal van die planschades zelf ten laste te nemen. Dat zijn allemaal zaken die op de tafel liggen en waar de Vlaamse Regering volop mee bezig is.

En het klopt dat dit allemaal lang duurt, maar het gaat ook over gigantische omwentelingen. Het gaat over zeer vergaande plannen waar men niet over een nacht ijs mag gaan. Alles moet goed worden afgewogen, en er moet worden bekeken wat de verschillende opties zijn en die tegen elkaar afwegen en welke keuzes uiteindelijk worden gemaakt. Ik denk dat iedereen uit deze meerderheid die oplossing graag gisteren al had gehad, maar we weten allemaal dat we ervoor gaan. Dit is echter een huzarenstukje waar wij volop aan werken. Dat vraagt moed en tijd.

Mevrouw Peeters, er gaat geen week voorbij of ik ga ergens samen met de Bouwmeester spreken. Als ik zijn verhaal hoor, dan gaat hij er af en toe over, onder meer wanneer hij zegt dat iedereen verplicht in een stad moet gaan wonen. Hij meent dat vaak niet op de manier waarop dat wordt opgenomen of verschijnt. Dat zit in een verhaal waarmee hij mensen wil wakker schudden. Dat iedereen verplicht in de stad moet gaan wonen en niemand nog in een klein dorp mag wonen, is niet de visie die ik heb. We willen kernversterkend werken in de steden en in de dorpen. Dat is belangrijk. Het is de taak van de Bouwmeester om iedereen eens wakker te schudden en af en toe straffe taal te gebruiken om op die manier een aantal zaken duidelijk te maken. Wanneer dit echter wordt geframed op de manier waarop het vaak wordt vertaald, ben ik het daar niet mee eens.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik geef u groot gelijk wat uw opmerking over de Bouwmeester betreft. Zijn uitspraken worden geframed. Mevrouw Peeters heeft trouwens in dat interview gezegd dat de mensen niet bang moeten zijn en dat de gehuchtjes niet allemaal moeten verdwijnen. Daar moet worden ingezet op natuur, toerisme enzovoort.

Minister, u zegt dat de duurste optie niets doen is. Mijn aanklacht is dat u dit in dit scenario zet. U kondigt iets aan met veel ambitie en ik geloof ook in het BRV, maar ik zie dat er geen uitvoering komt. De manier waarop we al sedert de jaren 60 aan ruimtelijke ordening doen, krijgt een totaal nieuwe aanpak, dat is nodig voor het klimaat, de mobiliteit enzovoort. Alle grote middelen worden ingezet, de codex wordt aangepast, er wordt een Instrumentendecreet in het vooruitzicht gesteld maar tot nu toe heeft de berg zelfs geen muis gebaard, minister. Ik vind dit het ergste voor de lokale besturen die aan de slag gingen om bouwgrond om te zetten in open ruimte. En in plaats van hun instrumenten te geven komt u met voorstellen dit op dit moment alles verlammen.

Mevrouw Peeters, het is Atrium dat die berekeningen heeft gemaakt, dat is een samenwerking tussen de Vlaamse administratie en de steden en gemeenten. Zij hebben berekend wat het steden en gemeenten zal kosten wanneer de huidige planbatenregeling die op de regeringstafel ligt, bewaarheid wordt. Minister, op veel plaatsen in Vlaanderen worden lopende onderhandelingen nu stopgezet. U zegt dat het uw ambitie is om voor het reces met een goedgekeurd Instrumentendecreet te komen. Als u daar niet in slaagt, betekent dit voor ons dat u de handdoek in de ring hebt gelegd.

We staan voor de gemeenteraadsverkiezingen en een aantal maanden later voor de parlementsverkiezingen. Dat zijn heel gevoelige periodes, en dat betekent voor ons dat u er met deze regering niet in slaagt om de open ruimte te beschermen en dat u zelfs door iets aan te kondigen waarop geen beleid volgt, de verkavelingen op het terrein nog stimuleert. Zoals u daarnet in een ander antwoord zei, minister, is stilstaan achteruitgaan.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik denk dat mevrouw Pira haar wensen voor werkelijkheid wil zien, en dus vooral wil zien dat deze Vlaamse Regering niet slaagt in haar opzet. Ik heb er vertrouwen in dat dat wel lukt. Wij zijn in elk geval heel blij dat inzake het BRV en het Instrumentendecreet de juiste krijtlijnen zijn uitgezet en dat niet opnieuw iemands grond wordt gedevalueerd, maar dat dit allemaal met kennis van zaken gebeurt.

Koken kost nu eenmaal geld. We zijn het allemaal eens over de principes van het witboek. We weten ook allemaal dat dat geld zal kosten. Daar zullen dus de nodige middelen voor vrijgemaakt moeten worden.

We weten allemaal dat de bouwmeester er niet de meest liberale gedachten opna houdt. Hij gebruikt nogal eens gebiedende taal. Hij stigmatiseert vaak mensen. Daarvoor willen wij alleszins passen. Als jonge mensen vandaag de dag de keuze willen maken om in een dorp te gaan wonen, vind ik dat dat moet kunnen. Als ze liever in een stad willen wonen, vind ik dat dat ook moet kunnen. De keuze van woonst moet gevrijwaard worden. Die vrijwaring kan er alleen maar zijn als de keuze van woonst ook betaalbaar is. We weten dat vandaag wonen op het platteland ietwat meer betaalbaar is dan wonen in de steden. Mensen moeten daarin de vrije keuze hebben.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdere ontwikkelingen inzake de Boswijzer en de Vlaamse bosinventaris – 2083 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, dit thema hebben we al vaak besproken in deze commissie. Het is namelijk nog altijd onbegrijpelijk dat we momenteel niet correct weten hoeveel groen en hoeveel bos er is in Vlaanderen. Deze discussie is al lang aan de gang. We hopen dat we in de nabije toekomst een beter zicht kunnen hebben op die hoeveelheid. Daarom stel ik deze informatieve opvolgingsvraag.

Op 30 januari jongstleden kwam de stuurgroep samen die zich moest buigen over de toekomst van de Boswijzer en over de vraag welk instrument gebruikt kan worden om trends in de Vlaamse bosoppervlakte te meten. Op die bijeenkomst waren leden aanwezig van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het agentschap Informatie Vlaanderen, de Boerenbond en BOS+. Dat bleek uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 365, waarin ik ook een bondig verslag kreeg van deze vergadering.

Het verslag wijst nogmaals op de kritiek die de Boswijzer kreeg, namelijk dat het geen goed instrument is om de bosoppervlakte in Vlaanderen te meten omdat het werkt met een omschrijving van 'bos' die sterk vereenvoudigd is ten opzichte van de juridische betekenis van het begrip 'bos' en wat men aanvoelt/waarneemt/waardeert als 'een echt bos'. De groenkaart, waarop die Boswijzer gebaseerd is, is wel een gewaardeerd instrument, vermeldt het verslag.

De stuurgroep stelt in datzelfde verslag een gedifferentieerde aanpak voor die zich situeert op drie vlakken. In eerste instantie wil men op korte termijn een indicatie krijgen van de evoluties in de bosoppervlakte. Hiervoor wil men administratieve gegevens verwerken op dezelfde manier als de Bosbarometer van BOS+, maar dan aangevuld indien mogelijk. Ten tweede wil men op langere termijn tot een 'boskadaster' komen waarbij men gegevens haalt uit dossiers die bij het ANB bekend zijn. Dit moet leiden tot één grote databank. Als derde stap wil men via metingen als ijking tussenin tot een betrouwbaar en aanvaardbaar getal inzake de bosoppervlakte komen. Hiervoor wordt de Vlaamse bosinventaris als het beste instrument beschouwd, aangezien het dichter aansluit bij de juridische definitie van 'bos'. Om tot een kleinere foutenmarge te komen, zullen extra personeelsleden en verfijningen nodig zijn, zegt het verslag.

Dit moet uiteindelijk leiden tot één getal 'bosoppervlakte' dat overeenstemt met een afgesloten cyclus van de bosinventaris. Men wil dit doen om de tien jaar. Daarbij moet een strikt onderscheid gemaakt worden tussen 'de kaart' en 'een getal bosoppervlakte'. Eenmaal de cyclus van de tweede bosinventaris rond is – eind dit jaar of begin 2019 – wil men communiceren over de bosoppervlakte. Men ijvert ook voor de verderzetting van de groenkaart en de Boswijzer, maar met duiding waarvoor deze gebruikt kunnen worden en over de foutenmarges. Voorts vraagt men het rapport en de kaartlagen van de groenkaart 2015 en de Boswijzer 2.0 vrij te geven en te publiceren, wat tot dat moment nog niet gebeurd was.

Het ANB heeft dit rapport aan u overgemaakt, minister. Er werd ook een technische follow-upsessie voorzien.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Wat is uw reactie op het verslag van de meeting van 30 januari jongstleden, inclusief de conclusies en aanbevelingen van de stuurgroep? Wat vindt u specifiek van het voorstel om elke tien jaar tot een getal bosoppervlakte te komen op basis van de Vlaamse bosinventaris? Concludeert u hieruit dat 'het getal bosoppervlakte' van de eerste Vlaamse bosinventaris dan als nulmeting beschouwd moet worden? Hoe staat u tegenover de ontwikkeling van een 'boskadaster' dat gebaseerd is op de Bosbarometer van BOS+?

Gelet op het feit dat er geen link is met wat juridisch 'bos' is en aangezien er een groenkaart is die cartografisch heel nuttig is en door tal van mensen gebruikt kan

worden, is het dan nog nuttig om de Boswijzer als instrument te gebruiken? Erkent u dat de Boswijzer nooit een goed instrument is geweest en kan zijn om 'bosoppervlakte' te meten?

Bent u van plan de groenkaart 2015 en de Boswijzer 2.0, zoals gevraagd werd, alsnog vrij te geven?

Wat is de laatste stand van zaken van de stuurgroep? Is men na de vergadering van 30 januari jongstleden nog opnieuw samengekomen? Heeft de follow-upsessie ondertussen plaatsgevonden? Zo ja, wat leverde die technische werksessie op?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Vroe, op een aantal van uw vragen heb ik al een paar keer geantwoord. Mijn antwoord zal opnieuw hetzelfde omvatten.

Zoals u zelf aangeeft, zoals we hier gehoord hebben in de hoorzittingen en zoals in het verslag staat, vindt men de vegetatiekaart in zijn geheel een zeer goed en verdienstelijk instrument. Ik ben het daar absoluut mee eens. Men vindt dit het beste instrument om het kapitaal aan groen in Vlaanderen te meten en op te volgen. Dat is ook de conclusie die ik trok uit de hoorzittingen in deze commissie.

De Boswijzer wordt getrokken uit de vegetatiekaart. De Boswijzer is dus gebaseerd op de vegetatiekaart. Rond de resultaten van de Boswijzer bestaan echter verschillende maatschappelijke verwachtingen. Er worden ook een aantal eisen gesteld die eenvoudigweg niet haalbaar zijn. Dat is een vaststelling.

De Boswijzer geeft een goede indicatie van de bosoppervlakte, waarmee te werken valt als iedereen akkoord gaat met de randvoorwaarden en ook de betekenis van de cijfers op een correcte manier aanvaardt. Uit wat we nu weten, blijkt dat de bosinventaris, die iedereen het beste instrument vindt, dezelfde foutenmarge kent als de Boswijzer. Ze hebben dus dezelfde kwaliteit of dezelfde foutenmarge. Dat kan ook niet anders, aangezien ze gebaseerd zijn op een luchtfoto.

Over het bepalen van de evolutie van de bosoppervlakte in Vlaanderen bestaat er dus discussie. Er zijn vragen over de relevantie van de statistische informatie die daaruit voortvloeit. De bosinventaris is niet ontworpen om alleen een getal inzake de bosoppervlakte aan te leveren maar ook om indicatoren en karakteristieken over de boskwaliteit te bepalen en op te volgen. Het voordeel van een werkwijze die steunt op die aanpak van de gewestelijke bosinventaris, is dat de bosoppervlakte, gelet op de steekproefsgewijze controle op het terrein, nauwer aansluit bij de juridische definitie van bos.

Ik apprecieer uiteraard het verslag van de stuurgroep in algemene zin. Ik onthoud ook dat de wil er is om tot een globale aanpak te komen, die voor iedereen aanvaardbaar is. Wat in het verslag vermeld staat, zegt het ANB, zijn denksporen die overwogen worden en verder uitgewerkt worden. Ik heb nog geen definitief eindvoorstel op basis van die denksporen ontvangen. Zoals ik al enkele keren gezegd heb, geef ik er de voorkeur aan om te wachten tot de experts dat eindvoorstel formuleren.

De vegetatiekaart oftewel de groenkaart en de Boswijzer zijn uitbesteed aan het AGIV, dat de gegevens genereert. Deze opdracht is binnen de stuurgroep momenteel nog niet volledig beslecht en ook niet opgeleverd. Een vrijgave van de kaarten kan pas overwogen worden na definitieve oplevering.

Na 30 januari is er nog een voorbereidend technisch overleg geweest op 7 maart, collega, waarbij het Agentschap voor Natuur en Bos, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en BOS+ aanwezig waren. Tijdens dit overleg is afgesproken

om enkele statistische analyses uit te voeren waarvan de resultaten nog zullen worden voorgelegd aan de stuurgroep.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Dank u wel, minister, voor deze stand van zaken. Ik denk dat het inderdaad logisch is dat u dezelfde trend aanhoudt in uw antwoorden. Anders zou het wel een vreemde situatie worden.

Zoals ik al zei, was dit vooral een opvolgingsvraag. Ik kijk ernaar uit om het detailverslag van de technische werksessie te ontvangen, zodat ik het dossier van nabij kan opvolgen.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In het verslag vraagt de stuurgroep om bijkomende voltijdequivalenten in te zetten voor enkele andere zaken. Hoe kijkt u daartegen aan? Welke stappen zult u hierin zelf nog zetten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Vroe, u weet dat het Agentschap voor Natuur en Bos heel veel taken heeft. Hier wordt telkens opnieuw gevraagd naar extra personeel. U weet dat de Vlaamse Regering afgesproken heeft dat daar geen sprake van kan zijn. Alle opgelegde taken moeten dus opgevangen worden door het bestaande personeel, dat zelfs afgebouwd moet worden. Dat gebeurt trouwens in alle diensten.

De vraag die in het verslag geformuleerd wordt, betreft vooral de statistische analyses. Men is daar dus mee bezig. Men heeft hier ook mensen voor ingezet. Daar verwees ik al naar in mijn antwoord. Die manschappen zijn ingezet. Dat gaat echter ten koste van andere taken, die op dat moment niet kunnen worden uitgevoerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over alternatieven voor vislood

– 2085 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Het gebruik van vislood, waarmee sportvissers hun vislijn verzwaren, is ongezond en slecht voor het milieu en moet uiteindelijk helemaal worden uitgebannen. Daarover is Nederlands minister Schouten het eens geworden met de sector. De afspraken zijn vastgelegd in een green deal, die op 22 mei door alle partijen werd getekend.

In Nederland moet het gebruik van lood door sportvissers de komende drie jaar met minimaal 30 procent dalen. Voor de langere termijn is het de bedoeling om het vislood helemaal uit te bannen.

Om ervoor te zorgen dat er in 2021 daadwerkelijk 30 procent minder lood wordt gebruikt, zullen alle partijen de komende periode heel sterk inzetten op volwaardige, duurzame alternatieven voor het huidige vislood. Daarbij gaat het om producten van bijvoorbeeld steen, glas of ijzer. De detailhandel zal klanten nieuwe, milieuvriendelijke producten aanraden en het assortiment lood geleidelijk afbouwen. Daarnaast komt er een campagne om sportvissers te informeren over de nadelen van lood en om hen te wijzen op de beschikbare alternatieven. Ook is het de bedoeling om de komende jaren gebieden aan te wijzen waar niet meer

met lood gevestigd mag worden. Dit thema hebben we in deze commissie al uitvoerig besproken op 20 februari.

Ik heb hierover een aantal nieuwe vragen, minister.

In de commissie van 20 februari zei u bereid te zijn om aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) te vragen om dit nog eens aan bod te brengen tijdens het volgende sectoroverleg en te bekijken hoe de sector dat zelf ziet. Heeft dit sectoroverleg ondertussen plaatsgevonden en welke oplossingen kwamen naar voren?

Hebt u hierover al contact gehad met uw Nederlandse collega-minister? In hoeverre heeft uw administratie contacten met Nederland over deze problematiek?

In het antwoord 861/3 van juni 2015 stelde het Comité van Ministers aan de Benelux Interparlementaire Assemblee het volgende: "Het Comité van Ministers zal de komende jaren verder inspanningen blijven doen om het gebruik van lood te vervangen door milieuvriendelijke alternatieven verder te promoten." Welke acties werden er door het comité ondernomen sinds dit antwoord? Kunnen er gemeenschappelijke afspraken gemaakt worden met Nederland om deze problematiek aan te pakken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vermeulen, bedankt voor uw terechte bezorgdheid over het vislood. Het sectoroverleg visserij komt twee keer per jaar samen. U stelde uw vraag in februari. De laatste vergadering vond plaats op 15 januari 2018. De volgende vergadering is op 10 september 2018. Dit onderwerp staat daar met stip genoteerd op de agenda en wordt daar zeker opgevolgd.

Er is contact geweest met de Nederlandse tegenhanger van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). De Nederlandse green deal waar u naar verwijst, omvat een heel intensieve campagne naar sportvissers om bewustwording rond dit thema te creëren, en ook naar de hengelsporthandelaars om meer alternatieven aan te bieden. Uit de contacten met Nederland weten we dat momenteel alleen één belangenvereniging inzake huisdieren toegetreden is tot de green deal. Het klinkt misschien raar, maar zij bieden dus ook hengelsportartikelen. Vandaar dat het die groep is. Hun leden verkopen naast hun producten ook hengelsportartikelen, en doen daar op hun manier aan mee.

Op Benelux-niveau zijn in het Comité van Ministers werkgroepen opgericht die werkzaam zijn rond jacht en trekvisserij, omdat er op het vlak van jachtwildsoorten en vismigratie grensoverschrijdende aspecten zijn. Het Comité van Ministers heeft geen beslissingen genomen of opdrachten gegeven om met betrekking tot loodalternatieven een specifieke werkgroep op te richten. Het wordt aanzien als een soort verantwoordelijkheid van elke minister omdat het niet over de grenzen heen gaat.

Zoals ik reeds heb gezegd, werden al enkele acties uitgevoerd om hengelaars te sensibiliseren. Verder gaf ik toen aan, mevrouw Vermeulen, om volop te willen inzetten op sensibilisering en op het stimuleren van de vrijwillige aankoop van loodalternatieven.

Op de volgende vergadering in september van het sectoroverleg zullen we spreken welke bijkomende maatregelen we kunnen nemen. Mogelijke acties zijn het opnemen van een 'loodcode' in het Reglement Openbare Visserij. Dat zou interessant kunnen zijn. Het reglement omvat alle regels die de vissers moeten respecteren.

Sportvisserij Vlaanderen is ook bereid om samen met mijn administratie na te denken over bijkomende acties. Sportvisserij Vlaanderen heeft binnenkort een overleg met de Belgische beroepsfederatie van hengelsportbedrijven om deze

problematiek te bespreken. We volgen dit zeker verder op. Dit is een terechte bekommernis van u, collega Vermeulen, waar we graag samen werk van maken.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, ik zal een beetje moeten wachten tot september. Ik zal dan zeker opnieuw een vraag stellen. Ik kijk natuurlijk nog altijd met een beetje jaloezie naar de intensieve aanpak van Nederland. Ik hoop dat Vlaanderen daar ooit in kan meestappen.

Ik ben blij dat u de loodcode vermeldt die ik al heb meegegeven in februari als voorstel. Dat daar ernstig over wordt nagedacht, doet me alleszins plezier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opvolging van herstellvorderingen – 2119 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, een persoon die een bouwovertreiding begaat, zal – afhankelijk van de inbreuk – bepaalde stappen moeten ondernemen om zich terug in regel te stellen. Om een einde te stellen aan de gevolgen van de bouwovertreiding, kan/kunnen het college van burgemeester en schepenen en/of de stedenbouwkundige inspecteur een herstellvordering uitspreken. Daarmee wordt er gevraagd een herstelmaatregel op te leggen.

Vorige maand vroeg ik bij u de cijfers op met onderscheid tussen herstellvorderingen uitgeschreven op gemeentelijk en gewestelijk niveau. Ik was enorm verast over de daling in 2017. Met name bij de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur halveerden de herstellvorderingen bijna van 216 in 2016 naar 131 in 2017. Deze van de schepencolleges daalden van 172 naar 109. In 2017 heeft het schepencollege zich op geen enkel moment aangesloten bij een herstellvordering door een gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur.

Minister, hebt u een verklaring voor deze algemene daling? Is er een verklaring voor het feit dat het schepencollege zich in 2017 bij geen enkele herstellvordering op gewestelijk niveau aansloot? Mogen we die dalende trend ook in de toekomst verwachten? Staan er momenteel herstellvorderingen on hold? Wat is of zijn daarvoor de reden of redenen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er kan geen eenduidige verklaring worden gegeven voor de daling van de cijfers op het gewestelijke niveau. Het gaat om een combinatie van factoren.

In de laatste jaren is het totaal aantal adviesaanvragen van gewest en gemeenten samen vrij stabiel gebleven: op 454, 451 en 446 in 2014, 2015 en 2016. De daling naar 335 is dus pas ingetreden in de cijfers van 2017 en heeft vrij rechtstreeks te maken met een daling in de adviesaanvragen van de gewestelijke inspectie. De gewestelijke inspectie focust zich sedert 2017 op de gewestelijke en gezamenlijke prioriteiten zoals eind 2016 gezamenlijk bepaald.

Daarnaast stelt het handhavingsprogramma 2015 een handhavingstraject voorop. Dit is een handleiding voor de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs. Hier wordt meer en meer ingezet op aanmaningen en opvolging van dit instrument.

Hierdoor hoeft men vaak de herstellvordering niet meer in te zetten omdat de aanmaning resultaat heeft opgeleverd. Dat is een positieve zaak: het herstel werd al bewerkstelligd.

De gemeenten nemen zelf meer taken op zodat dit deels ook voor een interne verschuiving in de aantallen heeft gezorgd. De inspectie heeft ook verder ingezet op haar eigen herstructurering na de opheffing van het agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed, en op de operationalisering van de bestuurlijke handhaving. Het gaat dus niet om één enkele aanwijsbare reden, maar om een combinatie van factoren.

Het is ontegensprekelijk zo dat de gemeenten hun rol inzake handhaving steeds meer zelf opnemen. Dat blijkt onder meer uit het feit dat zij jaar na jaar meer adviesaanvragen op eigen initiatief indienen bij de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering zonder de bijstand van het gewest in te roepen. Dit blijkt ook uit het feit dat zij zich steeds minder aansluiten bij de gewestelijke adviesaanvragen. In 2016 was dit slechts in 1 procent van de gevallen. In 2017 was dit niets meer.

De lokale overheden hebben inmiddels ook zelf expertise kunnen opbouwen, en ik vind dat een zeer goede zaak. Dat is efficiënt.

Een trendanalyse is altijd moeilijk, maar in dit geval is de dalende trend ook in de toekomst te verwachten om die reden dat sedert 1 maart 2018 de nieuwe handhavingsregels in werking zijn getreden. Daardoor kunnen verschillende nieuwe bestuurlijke instrumenten worden ingezet en mag er een verschuiving worden verwacht. Dat is logisch. We zullen dat zien in de statistieken.

Hierdoor zal er meer kunnen worden gevarieerd en zal een voorafgaand advies bij de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering voor gerechtelijke herstellvorderingen niet meer steeds vereist zijn en dus ook geen indicatie meer zijn voor het geheel aan herstelinitiatieven.

Normaal worden herstellvorderingen niet on hold gezet. Het is wel mogelijk dat een overtreder na het opstellen van een herstellvordering of na een positief advies van de hoge raad toch blijkt geeft van een intentie om de herstelmaatregel uit te voeren. In dat geval wordt er even gewacht met het indienen van de herstellvordering.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik dank u voor uw duidelijk antwoord, minister. Het is uiteraard een goede evolutie als het daalt omdat andere bestuurlijke instrumenten meer worden gebruikt. Ik herinner me de toelichting over handhaving waarbij het stokje werd doorgegeven aan de gemeentebesturen. Dat was de afbeelding bij het begin van de powerpoint. Wij vroegen nog: 'Is dat de stok om te slaan?' De conclusie was dat de stok het allerlaatste middel moet zijn. Als deze cijfers dat staven, is dat alleen maar toe te juichen.

Ik zal een bijkomende schriftelijke vraag stellen. Kunt u ons de cijfers bezorgen over de inzet van de andere bestuurlijke instrumenten? Op welke manier en hoe vaak worden ze ingezet?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik begrijp uit uw antwoord dat u niet de vinger op de wonde – als het al een wonde is – kunt leggen. Het is een samenloop van omstandigheden: meer aanmaningen, de herstructurering van het departement, de integratie van de inspectiediensten RO en Leefmilieu. Ik hoop dat we daar in de toekomst toch meer zekerheid over kunnen krijgen. Ik vind die handhaving toch nog altijd bijzonder belangrijk, zowel op het gewestelijke als op het gemeentelijke niveau.

Als het zo zou zijn dat de gemeenten dat inderdaad meer naar zich toetrekken, dan is dat bewonderenswaardig, want ik heb altijd wel het gevoel dat dat voor gemeenten niet echt een beleidsprioriteit is. Ik heb het al vaker gezegd: soms staan ze te dicht bij de burger, lees kiezer. Ze zijn ook niet altijd geëquipeerd om dat te doen, het ambtelijk apparaat op gemeentelijk niveau, zeker in de kleinere gemeenten, is daar niet altijd voor uitgerust.

Nog een laatste punt, voorzitter, dat we onlangs nog ter sprake brachten: ook de middelen zijn er niet altijd. Vandaar een pleidooi – in aansluiting trouwens op de vraag van de VVSG en van de strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed (SARO) – om de middelen van de administratieve boetes, dwangsommen en bestuurlijke meerwaarde bij bouwinbreuken naar analogie met onze beslissingen inzake de milieu-inbreuken naar de gemeenten te laten komen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Het is alleszins een interessante vraag van de heer Ceyssens, zeker omdat er een opmerkelijke daling is van de cijfers.

Minister, u hebt verwezen naar het handavingsprogramma van 2015 of 2016 – dat was me niet heel duidelijk. Daarin stond ook dat er jaarlijks zowel een gewestelijke als een gezamenlijke prioriteitenlijst zou worden opgesteld. Gebeurt dat jaarlijks? Zo ja, hoe wordt dat concreet doorgezet naar de praktijk om de prioritaire doelstellingen te realiseren?

Minister Joke Schauvliege: Die prioriteitenlijst wordt jaarlijks opgemaakt. Er worden afspraken gemaakt: waar gaan we ons op focussen, waar leggen we de accenten, en dat wordt door de mensen in het veld zo geïnterpreteerd.

De bijkomende antwoorden zullen wij u graag op papier bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek naar de aanpak van historisch passief met betrekking tot bouwovertradingen – 2137 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik heb deze vraag al een tijdje geleden ingediend. Er was toen even twijfel of we al dan niet een gedachtewisseling zouden houden over de studie over het historisch passief die in juni 2017 werd opgeleverd. Daarentrent zijn eind februari een aantal actuele vragen gesteld. Minister, u hebt daar aangegeven dat de voorkeur zou uitgaan naar de bijzondere regularisatievergunning. Als we er het eindrapport op nalezen, moeten we concluderen dat de onderzoekers van de studie en onze experts eigenlijk de voorkeur geven aan het legaliteitsattest boven de bijzondere regularisatievergunning, al is het maar om de eenvoud die dat instrument zou opleveren.

In de plenaire vergadering hebt u gezegd dat u het liefst van al de bijzondere regularisatievergunning zou hebben wegens de inspraakprocedure, waar zeker iets voor te zeggen valt. Alleszins denk ik dat het goed is dat er iets gebeurt met het historisch passief. Ik verwijs nog naar de aanbevelingen in de studie als dusdanig. Daar zegt men: er waren 36 concrete voorstellen, maar het vermijden is natuurlijk een zeer belangrijk aspect. Ook daar moet ten volle op worden ingezet.

Minister, ik zal niet heel mijn tekst hernemen. Dit volstaat als intro. Mijn vragen behoud ik wel.

De studie spreekt van gestage groei van het zo omvangrijke historisch passief. Aan hoeveel overtredingen denkt u? Hoeveel gewestelijke pv's? Met andere woorden, hoe groot is het vastgestelde historisch passief op basis van deze studie?

Hoe rijmt u uw stelling dat er slechts één conclusie die tot een redelijke oplossing leidt met het advies van het eindrapport? Dat zegt dat er 36 beleidsvoorstellen zijn. De voorkeur daar zou gaan naar het legaliteitsattest boven de bijzondere regularisatievergunning.

Hoe verklaart u de vaststelling dat waar wel een herstellvordering werd opge maakt, die slechts zelden werd voorgelegd aan het oordeel van een herstelrechter? Ook dat lezen we immers in het advies.

Zou de bijzondere regularisatievergunning, waarvan u zegt voorstander te zijn, ook kunnen gelden voor niet-vastgestelde overtredingen, dus in de toekomst?

Hoe zal dit advies van de omgevingstoets concreet verlopen? Op basis van welke rechtsgrond kan een advies gegeven worden? Welke gevolgen zouden worden gekoppeld aan een negatief advies?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is belangrijk eerst even toe te lichten wat het historisch passief is, want iedereen verstaat daar iets anders onder. Misschien moeten we toch wel heel duidelijk zijn waarover we het hebben. We hebben het aan de ene kant over niet-herstelde stedenbouwschendingen waarbij de publieke herstellvordering is verjaard. De verjaring is dus opgetreden, en toch is de inbreuk niet hersteld. Deze schendingen hebben zich kunnen voordoen vanaf de inwerkingtreding van de Stedenbouwwet van 1962 en werden in de loop der jaren vastgesteld door de politie, de gemeenten, de provincies en de inspectie. Tegen die schendingen is wel opgetreden, maar ze zijn verjaard.

Daarnaast zijn er schendingen die nooit zijn vastgesteld. Men heeft ze nooit gezien, en daardoor zijn ze er in de praktijk. Het is dan ook niet mogelijk om uitspraken te doen over om hoeveel gevallen het gaat, want we kennen ze niet allemaal.

Het historisch passief heeft ook een aantal geheimen die we niet kennen. Het opzet van de studie was trouwens ook niet om alles te gaan inventariseren. Dat is ook niet mogelijk. De studie heeft wel vijf gemeenten geselecteerd met vijf verschillende profielen. Op basis daarvan werden steekproeven gedaan. De studie beoogde tot oplossingsgerichte voorstellen te komen aan de hand van studie die is gebeurd in de vijf geselecteerde gemeenten.

Het eindrapport van de studie bevat 36 concrete oplossingsvoorstellen voor het vermijden en vooral voor het terugdringen van het historisch passief. Uit het effectenonderzoek bij de totstandkoming van de studie bleek dat het belangrijk is om "een status te geven aan historisch-passiefgoederen dewelke aan de eigenaar en gebruiker ervan toekomstperspectief geeft en een betere verhandelbaarheid mogelijk maakt". Immers, vaak wordt men ermee geconfronteerd en kan men met die eigendom niets meer doen.

De studie bevat finaal twee oplossingsvoorstellen die een statuut geven aan historisch-passiefgoederen: het legaliteitsattest en de bijzondere regularisatievergunning. Het essentiële verschil tussen beide is dat bij de bijzondere regularisatievergunning er wel een toetsing gebeurt aan een goede ruimtelijke ordening. Bij het legaliteitsattest geeft men onmiddellijk een attest zonder te kijken naar

het effect op de omgeving en op de goede ruimtelijk ordening. Het legaliteitsat-test zoals uitgewerkt in de studie houdt dus in dat een stedenbouwschending die vijftien jaar verborgen bleef, zonder enige toets aan de goede ruimtelijke orde-ning een statuut krijgt uit kracht van wet.

Een statuut dat ongevoelig is voor de ruimtelijke weerslag van een stedenbouw-schending is vanuit de behartiging van het algemeen belang en de zorg voor een goede ruimtelijke ordening volgens mij niet wenselijk. Wat mij betreft moet in het beleid boven alles het algemeen belang primeren. Naast zekerheid voor con-structies belast met oudere, niet-herstelde stedenbouwschendingen, betekent dit ook het behoud en de realisatie van een goede ruimtelijke ordening.

Zoals ik al vaker heb geantwoord, ben ik net omwille van dat algemeen belang en een goede ruimtelijke ordening, een voorstander van een instrument dat een bepaald statuut verleent, mits een voorafgaande ruimtelijke omgevingstoets. Daarom verdient de bijzondere regularisatie als piste de voorkeur om verder te worden uitgewerkt. Ik heb dan ook mijn diensten de opdracht gegeven om een aanpassing van de regelgeving uit te werken waarin niet-herstelde stedenbouw-schendingen een statuut kunnen krijgen via een omgevingsvergunning nadat ze voorafgaand in een ruimtelijke omgevingstoets ruimtelijk verenigbaar zijn ver-klaard. Dat betekent dat ze in overeenstemming zijn of kunnen worden gebracht met een goede ruimtelijke ordening.

Mevrouw Peeters, ik wil benadrukken dat de resultaten waarnaar u verwijst, niet enkel betrekking hebben op de herstellvorderingen die zijn opgemaakt door mijn diensten, maar ook degenen die zijn opgemaakt door de lokale besturen. Op de herstellvorderingen van die lokale besturen heb ik dus geen zicht. Na het opstel-len van een herstellvordering wordt ze overgemaakt aan de Hoge Raad voor Handhavingsuitvoering. Enkel wanneer de Raad een positief advies formuleert kan er een herstellvordering ingediend worden. Wat betreft de adviezen van de Hoge Raad voor Handhavingsuitvoering heb ik geen gegevens met betrekking tot het historisch passief, maar op basis van het laatst gepubliceerde handhavings-rapport, kreeg in 2016 93 procent van de gewestelijke herstellvorderingen positief of gedeeltelijk positief advies. Nadat een positief advies wordt ontvangen, zal mijn administratie in de regel steeds de herstellvordering indienen bij de straf-rechter of de burgerlijke rechter.

Verder merk ik op dat in de studie soms gesproken wordt over “een herstellvorde-ring, maar werd deze nooit vertaald in een veroordeling voor een rechtbank”. Dit houdt ook herstellvorderingen in die voor een rechtbank zijn gebracht, maar die niet geleid hebben tot een uitspraak. Dat kan gebeuren, bijvoorbeeld als in de loop van de procedure misdrijven door wetswijzigingen werd geregulariseerd, of als gevolg van een bijzondere procedure op een bijzondere rol werden geplaatst.

In lijn met de studie is het bij het historisch passief niet bepalend of een steden-bouwschending al dan niet is vastgesteld, maar wel dat het gaat om een niet-herstelde stedenbouwschending. Zowel vastgestelde als niet-vastgestelde, doch niet-herstelde stedenbouwschendingen komen dus in aanmerking voor een ruim-telijke omgevingstoets. Indien de illegale situatie ruimtelijk verenigbaar wordt verklaard, kan er dus een omgevingsvergunningsaanvraag worden ingediend. De studie sluit niet-herstelde stedenbouwschendingen uit waarvoor een herstellpro-cedure loopt. Door de scheiding der machten kan een ruimtelijke omgevingstoets echter niet tot gevolg hebben dat wordt teruggekomen op een in kracht van ge-wijsde gegane rechterlijke uitspraak.

Een ruimtelijke omgevingstoets kan betrekking hebben op een stedenbouwkundi-ge handeling die een illegale situatie omvat waarvan het recht om een herstell-vordering in te stellen langer geleden is ontstaan dan het aantal jaren waarna dit

recht verjaart. Historisch-passiefgoederen zijn dus stedenbouwschendingen waarbij in principe de publieke herstellvordering is verjaard. De houder van een zake-lijk recht op een historisch-passiefgoed kan een ruimtelijke omgevingstoets aanvragen bij het college van burgemeester en schepenen. De ruimtelijke omgevingstoets doet een uitspraak of de illegale situatie in overeenstemming is of kan worden gebracht met een goede ruimtelijke ordening. De bevoegdheid van de colleges en van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering en de aanvraag-procedure van de ruimtelijke omgevingstoets moeten dus een decretale basis krijgen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Wordt in een ruimtelijke omgevingstoets besloten dat de toestand niet ruimtelijk verenigbaar is, dan is in principe vanwege de verjaring geen publieke herstellvordering mogelijk. Het historisch-passiefgoed verwerft dan ook wel geen statuut.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik blijf het natuurlijk een beetje vreemd vinden, aangezien u sowieso voorstander bent van een daadkrachtig historisch-passiefbeleid. Op dit ogenblik is inderdaad niet bekend hoeveel schendingen het exact zijn, maar er is wel algemeen geweten dat het historisch passief vrij omvangrijk is. In die zin denk ik dat het goed is dat daar een beleid op wordt uitgestippeld, een beleid dat enerzijds zorgt voor preventieve oplossingen, maar anderzijds zeker dat er een oplossing wordt gezorgd voor wat er is aan historisch passief. U hebt zelf gezegd dat, met het oog op toekomstperspectief, met het oog op verkopen en dergelijke, het zeer belangrijk is dat daar oplossingen voor worden gezocht.

Ik blijf het een beetje vreemd vinden. U zegt zelf dat de voorkeur uitgaat naar de bijzondere regularisatievergunning. Een regularisatievergoeding tout court zou focussen op de stedenbouwkundige voorschriften. De bijzondere regularisatievoorschriften hoeven geen rekening te houden met stedenbouwkundige voorschriften. Men kan inderdaad toetsen aan de ruimtelijke ordening tout court. Het legaliteitsattest daarentegen is inderdaad gewoon een attest. Daarmee kan men verder.

Anderzijds rijst de vraag of we iets dat al jarenlang wordt gedoogd, waar geen herstellvordering meer voor loopt, eigenlijk nog in een omslachtige procedure moeten gaan steken ofwel of we dat gedoogbeleid dan toch rechtszekerheid en een toekomstperspectief geven door er een statuut aan te koppelen. Voor beide mogelijke elementen zal wel iets te zeggen zijn. Het legaliteitsattest zal sneller, vlotter en met minder administratieve overlast verlopen. Met de bijzondere regularisatievergunning heeft men een ruimere toetsing met het algemeen ruimtelijk beleid. Als het daar niet in zou passen, zou men sowieso niet zo lang een gedoogbeleid hebben gevoerd. In die zin is het belangrijk dat er in de toekomst zo snel mogelijk werk van wordt gemaakt. U hebt ook verwezen naar de omgevingstoets. We zijn allemaal vragende partij voor een daadkrachtig historisch-passiefbeleid. We kijken dus zeker uit naar de voorstellen die daaromtrent verder worden uitgewerkt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voor ons mag het natuurlijk nooit de bedoeling zijn – we hebben dat ook al gezegd in de plenaire zitting – dat we via zo’n instrument mensen belonen die wetens en willens dingen hebben gedaan die niet konden. We kunnen ook niet over alles zomaar de spons vegen. Er zijn nu eenmaal illegale constructies die ruimtelijk niet inpasbaar zijn. Die kunnen voor ons dus niet worden geregulariseerd.

Zo’n legaliteitsattest kan misschien eenvoudiger lijken om een aantal redenen, en zal dat ook wel zijn, maar wij sluiten toch aan bij de visie van de minister dat zo’n bijzondere regularisatie dan toch net iets meer garanties biedt dat er een correcte ruimtelijke afweging kan gebeuren. In elk geval kijken we uit naar een concreet voorstel van de minister, waarbij we rekening houden met alle aspecten. Wat ons betreft, is zo’n aspect ook dat er bijvoorbeeld een meerwaardeheffing kan komen

als zo'n regularisatie ertoe leidt dat mensen, door de zekerheid die ze krijgen, hun eigendom opgewaardeerd zien.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik sluit aan bij de heer Vandaele. Wij zijn alleszins ook niet voor een globale amnestie door te zeggen dat we over alle bouwinbreuken die er al zoveel jaren zijn gewoon de spons gaan vegen. We zouden kunnen schrikken van de effecten die dat op sommige plekken met zich mee zou brengen.

Voor ons moet de toetsing met de goede ruimtelijke ordening er dus absoluut zijn, zodat we voor een stuk schoon schip kunnen maken met het zware historische passief dat we nog altijd meezeulen. Soms heb ik zelfs de indruk dat onze stedenbouwkundige inspectie enorm veel tijd steekt in nog te discussiëren over fouten uit het verleden. Anderzijds is het ook dikwijls een slecht voorbeeld als vandaag een gemeente wil gaan handhaven. Men zegt dat er in het verleden allerlei zaken zijn gebeurd en dat daar nooit iets aan is gedaan. Het zou goed zijn mochten we dat historisch passief voor een groot stuk kunnen opkuisen, zonder daarmee globale amnestie te geven.

We hebben tijdens de actuele vragen die daaromtrent zijn gesteld aan de minister gevraagd om een vertrouwelijkheidstoets te kunnen laten doen, zodat de drempel voor aanvragers minder hoog wordt om een eerste toetsing vooraf te kunnen doen over de haalbaarheid van zo'n aanvraag.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil kort nog iets zeggen over de laatste opmerking van de heer Ceyssens. Door voorafgaandelijk aan de regularisatie- of de bijzondere regularisatievergunning ook nog eens een haalbaarheidstoets of een vertrouwelijkheidstoets te gaan doen, maken we het allemaal veel omslachtiger. Alleszins, minister, opnieuw, het is belangrijk dat we kunnen uitkijken naar wat u hebt aangekondigd, het instrument van de omgevingstoets. We hopen dat daarmee verder kan worden ingezet op een goed historisch-passiefbeleid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aantal beroepen van het Departement Omgeving tegen bouwvergunningen – 2139 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, we kennen het verhaal van ontvoogding, waarbij Vlaanderen de gemeenten steeds meer autonomie gaf op het vlak van bouwvergunningen, wat positief is. Intussen werden die vervangen door de omgevingsvergunning, waarbij de gemeenten volledige autonomie hebben voor gemeentelijke dossiers.

Het vertrouwen dat de decreetgever hiermee geeft aan de lokale besturen is een goede zaak, aangezien die lokale besturen het dichtst bij de burgers staan en vanuit hun bevoorrechte positie het best kunnen oordelen over dossiers inzake ruimtelijke ordening. In de regelgeving werd opgenomen dat een eventueel beroep vanuit het Departement Omgeving of andere adviesinstanties enkel nog kan worden ingediend door de leidend ambtenaar. Dit is onder meer om ervoor te zorgen dat er een uniformiteit zit in de beoordeling tussen de verschillende provincies. In de loop der jaren zijn er door verschillende collega's, maar ook door

mezelf, verschillende vragen gesteld over de evolutie van het aantal beroepen, vooral de beroepen door het departement.

Als ik de cijfers van alle schriftelijke vragen van de laatste drie jaar naast elkaar leg – waarbij ik telkens dezelfde cijfers vroeg voor een overlappende periode – begrijp ik er niks van. Dat zou aan mij kunnen liggen, maar daarom vraag ik het hier aan u, minister. Ik zet hieronder even de cijfers over het aantal beroepen door het departement Ruimte naast elkaar die ik van u heb ontvangen in antwoord op mijn schriftelijke vragen van 27 januari 2017 en van 6 maart 2018. Ik heb geprobeerd dat overzichtelijk in een kolommetje weer te geven.

Om te kunnen beoordelen of de gemeenten hun werk correct uitvoeren, maar vooral om te kijken of de procedure voor beroepen door het departement efficiënt werkt, is het belangrijk over de juiste cijfers te beschikken. Hopelijk kunt u verduidelijken waar deze verschillen – in het bijzonder in het jaar 2016 – vandaan komen. Ik stel sowieso vast dat het aantal beroepen door het departement tegen beslissingen van de lokale besturen aanzienlijk groter is in Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant dan in de andere provincies.

Minister, hoe verklaart u het verschil tussen de cijfers in de twee antwoorden, niettegenstaande deze cijfers telkens, zoals u zelf aanhaalde in uw antwoord, uit dezelfde gewestelijke vergunningendatabank afkomstig zijn? Wat zijn de correcte cijfers voor de periode 2014-2017? Hoe verklaart u de verschillen in het aantal beroepen tussen de verschillende provincies?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, ik zal proberen u te verlossen uit uw vraagstuk, want het is inderdaad een heel kluwen. Om te beginnen, de cijfers die door de diensten ter beschikking werden gesteld voor de jaren 2014 en 2015 zijn op een kleine correctie na identiek.

Voor het jaar 2016 zijn er inderdaad enkele verschillen die volgens mijn diensten worden verklaard door de bron, en dat is niet, zoals u stelt, dezelfde gewestelijke vergunningendatabank. Daar knelt het schoentje.

Voor het antwoord op de schriftelijke vraag 301 van 2017 hebben mijn diensten de cijfergegevens vanuit de verschillende werkplekken van mijn administratie ter beschikking gesteld. Het antwoord op schriftelijke vraag 352 van 2018 werd gegenereerd vanuit de gewestelijke databank. De diensten zijn er zich van bewust dat er een noodzaak bestaat aan correcte monitoring. Er werd dan ook overleg gevoerd om dit punt uit te klaren en zuiver te zetten. Er werden afspraken gemaakt om de registratie en monitoring nog correcter te laten verlopen. De diensten doen ook een inhaalbeweging om de registratie van de beroepen van de voorbije jaren op punt te zetten.

De verschillen in de provincies, daar hebben we niet echt een verklaring voor. Een mogelijke verklaring is dat de lokale overheden uit bepaalde regio's meer aandacht besteden aan een duurzame ruimtelijke ordening, aan de doorwerking van de Vlaamse beleidsopties, normen en principes, waardoor er betere, gemotiveerde beslissingen worden genomen. Zo kan er bijvoorbeeld meer worden ingezet op vooroverleg. Daar zien we wel veel regionale verschillen. Er zijn regio's waar veel meer op voorhand wordt overlegd, en er zijn regio's waar dat veel minder gebeurt.

Ook het al dan niet naleven van de adviezen van andere besturen, is vaak verschillend in cultuur tussen lokale besturen. Ten slotte kan het belang van beroep ook bij een andere sector liggen. In elk geval past mijn administratie de haar decretaal toegewezen opdracht van een maatschappelijke afweging bij het instellen van een

beroep overal gelijk toe. We hebben er geen duidelijke verklaring voor, maar ik kan alleen maar vaststellen dat er grote regionale verschillen zijn.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u wel voor mijn gemoedsrust, want ik dacht echt dat het aan mij lag, die verschillende cijfers. Hiermee is dat uitgeklaard en ga ik in de toekomst eenduidige cijfers hebben uit dezelfde databank, en kan ik beter nagaan hoe de verhoudingen zijn tussen de verschillende provincies en de beroepen die worden ingesteld.

Aan de andere kant blijf ik toch nog met een aantal vragen zitten over de weging door de leidend ambtenaar, wanneer wel of niet een beroep wordt ingesteld. Mijn ervaring als schepen van Ruimtelijke Ordening in een weliswaar bescheiden gemeente doet me vermoeden dat er in sommige departementen anders wordt gehandeld dan in andere. Ik heb het gevoel dat sommige leidend ambtenaren het meer overlaten aan hun mensen op het terrein, die dan de keuze maken om wel of niet verder te gaan in bepaalde dossiers. Daaraan zou paal en perk moeten worden gesteld.

Het is onze plicht ervoor te zorgen dat er overal evenwichtig wordt gehandeld. De ruimtelijke ordening, of de ruimtelijke wanorde, heeft soms nood aan een goed beleid. Ik merk daar verschillen, en de cijfers tonen zwart op wit dat er in verschillende provincies op een andere manier wordt omgegaan met die beroepsprocedure.

Soms is dat ook een frustratie voor de lokale besturen omdat zij het dichtst bij de bewoners staan en de ervaring op het terrein het beste kennen. Het is niet altijd de stedenbouwkundige context die ertoe moet bijdragen een vergunning al of niet af te leveren, maar dat er ook breder wordt gekeken naar mobiliteit, waterhuishouding en allerlei aspecten die ook in andere dossiers aan bod komen. Die moeten we goed kunnen inschatten. Daardoor is een goed stedenbouwkundig uniform beleid nodig.

Minister, ik vraag nogmaals om binnen de departementen te bekijken hoe u er op een uniforme wijze voor kunt zorgen dat de weging om in beroep te gaan, kan worden gelijkgesteld.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Dit is een interessante vraag om uitleg. Het probleem is dat we enkel aan de hand van de cijfers van het aantal beroepen, bijzonder weinig weten. Het zou me veel meer interesseren – minstens evenveel interesseren, laat ik de kerk in het midden houden – te weten hoeveel van die ingediende beroepen ofwel beroepen bij de provincie ofwel, in de volgende stap, beroepen of procedures aangevat door de administratie, uiteindelijk ook succesvol zijn. Zeventig beroepen instellen die allemaal worden afgewezen, is natuurlijk weinig zinvol.

Aan de andere kant, als je vaststelt dat er in de ene provincie veertig terechte procedures worden aangevat die allemaal gegrond blijken, en in de andere er maar één blijkt te zijn, dan is dat een probleem. De grote moeite in de ruimtelijke ordening is natuurlijk dat de inhoudelijke afweging bijzonder weinig gestroomlijnd is in Vlaanderen, en dat al naargelang de gemeente of het toevallige gemeentebestuur waarmee je wordt geconfronteerd het ene wel mag en op een andere plaats precies hetzelfde niet mag. Dat leidt natuurlijk tot frustraties en conflicten.

Minister, naast de interessante evaluatie van de cijfers en de verschillen tussen de provincies, zouden we waarschijnlijk veel meer kunnen leren als er ook een jaarlijks inhoudelijk overzicht zou worden geproduceerd, aan de ene kant door de provincies over de gerechtelijke procedures en de resultaten in de verschillende gemeentebesturen, en aan de andere kant door de Vlaamse administratie over de

succesratio en de inhoudelijke afwegingen en de redenen waarom er in bepaalde provincies meer, en in andere provincies veel minder wordt opgetreden. Die afweging ontbreekt totaal.

Op dat vlak is het autonoom maken van de gemeenten aan de ene kant een principe waarover iedereen het wel eens is, maar aan de andere kant ook een risico op totale willekeur en chaos op het terrein, als het niet wordt opgevolgd, waarbij bewoners van omliggende gemeenten en aanpalende gemeenten in het ene geval veel meer mogen dan in het andere geval. Dat kan voor het rechtsgevoel van de burger uiteindelijk ook niet de bedoeling zijn.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, u weet dat wij absoluut niet politiek tussenkomen in dergelijke zaken, dat kunnen we ook niet doen. De diensten passen die bevoegdheid toe. Ik ga ervan uit dat er een interne richtlijn is, die iedereen toepast. Misschien is het interessant, en kan het een suggestie zijn om die richtlijn hier eens te bespreken. Misschien kunt u de diensten eens uitnodigen om te weten te komen hoe ze daar concreet mee omgaan. Dat kan een interessante hoorzitting zijn.

Het klopt natuurlijk dat, als die regionale tendensen op die manier worden voortgezet, we misschien dieper moeten kijken en nog beter preventief werken. Als we weten waarom er in de ene provincie minder beroepen zijn dan in de andere, en dat te maken heeft met een andere aanpak, dan kan het leerzaam zijn voor andere provincies. Wat finaal de uitkomst is, is natuurlijk ook zeer relevant.

Ik meen te weten – maar straf me niet af als ik het fout heb – dat we daarover in het parlement al vragen hebben gehad en dat onze diensten zeiden dat ze dat niet meteen aan elkaar konden linken, dat ze niet altijd de finale uitspraak konden zien. We zullen dat zeker navragen. Mocht er worden beslist om daar dieper op in te gaan in deze commissie aan de hand van een hoorzitting, kan dat daar misschien aan bod komen.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik denk dat uw suggestie om daarover een hoorzitting te organiseren inderdaad zeer nuttig kan zijn, om eventueel de leidend ambtenaar uit te nodigen om een toelichting te geven over de aanpak van het behandelen van dossiers en de afweging die hij maakt om al dan niet in beroep te gaan. Ik hoop dat het resultaat dan niet is dat er misschien financiële aspecten zijn om minder in beroep te gaan, of dat men een soort willekeur toepast en het overlaat aan bepaalde mensen die voor leidend ambtenaar spelen en de keuze maken om niet in beroep te gaan.

Ik veronderstel dat er ook regionale verschillen zijn doordat het in een bepaalde regio misschien lucratiever is om in beroep te gaan, wetende dat men er meer kan uithalen dan de vergunning die men eventueel van een lokale overheid heeft gekregen.

Maar het is gissen. Ik kan het ook niet baseren op cijfers. Ik zie alleen de verschillen, dus de suggestie om daar in deze commissie een hoorzitting over te houden, is zeker een goede manier om eventuele onduidelijkheden, die er vandaag toch zijn, uit te klaren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het draaiboek voor lokale besturen inzake permanente bewoning in weekendverblijven – 2145 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, in de commissievergadering van 9 mei 2017 stelde ik u een vraag over de instrumenten die de lokale besturen ter beschikking hebben om op te treden tegen nieuwe bewoning op plaatsen waar dat vanuit ruimtelijk oogpunt niet is toegelaten. Er was toen immers onduidelijkheid bij de lokale besturen hoe ze ermee om moesten gaan, onder andere over hoe ze het stakingsbevel moesten toepassen, dat nochtans een instrument is dat ter beschikking was.

De instrumenten voor handhaving van permanente bewoning in weekendverblijven, zowel de zachte als de harde instrumenten, waren opgenomen in een draaiboek voor lokale besturen. Het oorspronkelijke draaiboek uit 2010 werd geactualiseerd in 2014, maar in 2017 plots van de website gehaald. U gaf in uw antwoord in die commissievergadering van 9 mei 2017 aan dat er volop aan een nieuw draaiboek werd gewerkt. Ik citeer: "Er wordt gewerkt aan een nieuw draaiboek. Dat is er nog niet. De reden daarvoor is dat er veel gewijzigd is in het kader van de omgevingshandhaving en dat men dat wil meenemen. Men heeft niet alleen de instrumenten zoals men die vroeger kende, maar bijvoorbeeld ook de handhaving met bestuurlijke maatregelen, een nieuw beboetingskader en dergelijke meer. Daarom is besloten om dat op dit moment niet op de website te zetten, omdat het nog niet helemaal klaar is, en om ook niet meer volledig in te zetten op die pakkan, maar ook te werken aan de hand van die andere instrumenten."

U bevestigde dat er zo snel mogelijk een nieuw draaiboek moest komen, waarbij ook de nieuwste handhavingsinstrumenten opgenomen zouden zijn. Op mijn voorstel gaf u ook aan een aantal federale instrumenten te willen opnemen en mee te nemen in de communicatie naar de lokale besturen. Ondertussen zijn we een jaar verder en stellen we vast dat het draaiboek nog steeds niet gepubliceerd is.

Minister, wanneer zal uw administratie eindelijk klaar zijn met het nieuwe, uitgebreide draaiboek voor de lokale besturen? Wat is de stand van zaken? Hoe zult u communiceren met de gemeenten eenmaal het draaiboek er is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vandaele, ik heb inderdaad in mei vorig jaar gezegd dat het een goede zaak was om een nieuw draaiboek op te maken en op de website te zetten. Die opdracht is ook gegeven in mei 2017, maar op het moment dat het eigenlijk zo goed als klaar was, zijn mijn diensten tot het besluit gekomen dat het wellicht zinvoller was om het niet te publiceren omdat er een nieuw besluit Handhaving Omgevingsvergunning in werking zou treden op 1 maart 2018. Het leek hen dus beter om het niet meer te publiceren maar eerst te actualiseren en dan pas op de website te zetten.

Dat is wat op dit moment gebeurt en ik hoop dat het ook zo rap mogelijk volledig is geactualiseerd en dat de nieuwe handhavingsinstrumenten die in het besluit staan, kunnen worden meegenomen. Het klopt dat het dus nog niet op de website heeft gestaan en dit is de reden waarom het nog niet is gebeurd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het zal u niet verbazen dat ik niet echt blij ben met uw antwoord, maar ik begrijp uit uw antwoord dat u ook niet echt blij bent met het feit dat het er nog niet is. Laat het ons daarbij houden.

Wat ik in elk geval uit ervaring weet, is dat die gemeenten die de instrumenten die er destijds waren en die toen relatief nieuw waren – stakingsbevel, strijdig gebruik, gekoppeld aan het uitdovend woonrecht voor mensen die er al langer waren en gekoppeld aan een strengere aanpak van diegenen die zich nieuw vestigden op plaatsen waar het niet mocht, bijvoorbeeld in weekendverblijven of

weekendverblijfparken –, hebben gebruikt – een systeem dat trouwens zeer goed werkte ook al zette het bij sommigen kwaad bloed –, nu met de broek op de hie-len staan. Het gaat als een lopend vuurtje rond dat het weer kan op het moment dat het strijdig gebruik niet meer wordt geacteerd, dat de boetes niet meer als een zwaard van Damocles boven het hoofd van de mensen hangen. Ik hoor ook op het veld dat de laatste paar jaar het aantal mensen dat zich ten onrechte vestigt, weer is toegenomen. Je weet dus vandaag al dat op het moment dat je de riem weer aanhaalt en dat je weer strenger wil optreden, er weer een hoop nieuwe problemen zullen zijn die er eigenlijk niet meer waren nadat de vorige rege-ling werd ingevoerd en toegepast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het voortijdig infor-meren van lokale besturen over nog niet beslist ruimtelijk beleid – 2182 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het ruimtelijk beleid staat voor gigantische uitdagingen, wat bij elke commissiezitting naar boven komt, en lokale besturen spelen daar inderdaad een belangrijke rol in. Denken we maar aan de intenties om het extra ruimtebeslag en de versnippering terug te dringen. Recent nog werden wij hieraan herinnerd met de wateroverlast.

Ook lokale besturen kunnen via een sterk, lokaal ruimtelijk beleid bijdragen aan een betere en duurzame leefomgeving. En daar hebben ze instrumenten voor nodig.

Ik weet dat u op dit moment binnen de regering overlegt over concrete voorstel-len rond verweving, omkeerbaar en tijdelijk ruimtegebruik, verhandelbare ont-wikkelingsrechten en dergelijke.

Minister, hoewel de Vlaamse Regering hier volop mee bezig is, heeft uw departement op 5 juni 2018 en 12 juni 2018 blijkbaar studiedagen georganiseerd voor de lokale besturen, de provinciebesturen en de intercommunales. Tijdens deze beleidsfora heeft het departement aangetoond "met welke instrumenten en kaders gewerkt kan wor-den". Als het wordt geformuleerd, wordt de indruk gewekt dat die kaders er al zijn. Wij weten wel beter. Op de agenda voor die dagen stonden, bijvoorbeeld, de conve-nantcontractbenadering van zonevreemde activiteiten in agrarisch gebied, de planolo-gische ruil, de verhandelbare bouwrechten en de extra mogelijkheden voor het opleg-gen van voorwaarden en lasten in vergunningen. Dat is eigenlijk geen beslist beleid.

Het is natuurlijk aan te bevelen dat we samen nadenken over een beter ruimtelijk beleid, gericht op verdichting en op de vrijwaring van de open ruimte. Het is goed dat de lokale besturen hier ook over nadenken en het is goed dat de Vlaam-se overheid bij de lokale besturen een draagvlak zoekt om die belangrijke Vlaam-se beslissingen te schragen. We vinden het echter altijd belangrijk dat wordt ge-communiceerd over beslist beleid en over zaken die echt een feit zijn en waar-mee de gemeenten aan de slag kunnen. Anders wordt misschien onduidelijkheid gezaaid en worden verkeerde verwachtingen gewekt.

Minister, welk verhaal is precies aan de lokale besturen en de intercommunales verteld? Zijn de beleidsfora in samenwerking of toch zeker met medeweten van uw kabinet georganiseerd? Geeft u de lokale besturen op die manier niet de indruk dat het hier gaat om beslist beleid waarmee ze meteen aan de slag kunnen, terwijl dat eigenlijk niet zo is?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, op 5 juni 2018 en 12 juni 2018 zijn beleidsfora georganiseerd. Het betreft een initiatief van het Departement Omgeving. Het is de bedoeling kennis te delen met de lokale besturen met betrekking tot thema's die voor de lokale besturen van belang zijn. Het gaat dan om de relatie tussen ruimte en energie, de omgang met de druk op de open ruimte in het agrarisch gebied, de omgang met een slecht gelegen bestemmingsaanbod en de kracht van lasten en voorwaarden in de vergunningsverlening.

In mijn beleidsnota staat ook uitdrukkelijk als strategische doelstelling vermeld dat ik wil werken aan een interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners. Ik ben dan ook zeer tevreden dat mijn administratie haar jarenlange traditie voortzet en in alle openheid proactief met de lokale besturen communiceert over het mogelijk toekomstig beleid en over de regelgeving in ontwikkeling.

Het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) is goedgekeurd en is in deze beleidsatricia aan bod gekomen. Het gaat om lokale ambtenaren en beleidsmakers die we proactief informatie- en consultatietrajecten aanbieden. De lokale besturen zijn hiermee vertrouwd. Na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van het Instrumentendecreet, waarvan de stukken trouwens raadpleegbaar zijn, is de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) actief ingelicht als onderdeel van de strategische adviesraden. Dit lijkt me een belangrijk ankerpunt in het beslissingstraject, en we staan hiervoor open.

De lokale besturen vangen langs allerlei kanalen signalen op over wijzigingen die op til zijn. Het is goed dat ze die informatie ook ontvangen langs de officiële weg die daarvoor dient. Ik heb er veel vertrouwen in dat daar de nodige nuance wordt gelegd, dat hier professioneel mee wordt omgegaan en dat wordt vermeld dat bepaalde zaken nog in volle bespreking zijn.

Ik stel vast dat de nadruk tijdens die beleidsfora heel sterk wordt gelegd op de instrumenten en op de manieren van aanpak waarmee de lokale besturen nu wel al aan de slag kunnen gaan. De lasten die in de stedenbouwkundige vergunning kunnen worden opgelegd, bestaan al. De beleidsplanning, de ruilinstrumenten vanuit landinrichting, de lasten en voorwaarden, de leidraad voor warmtenetten en het besluit inzake de zonevrije functiewijzigingen zijn allemaal zaken die nu al kunnen worden gebruikt.

Het is terecht dat dit gebeurt. Ik denk dat er de nodige nuance is. Ik zie dit niet als een actieve communicatie zonder de nuance aan te brengen dat het nog niet definitief is goedgekeurd.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik kan erin komen dat u een draagvlak zoekt. Ik heb dat in mijn vraagstelling trouwens ook vermeld. U moet de lokale besturen informeren. Ik weet trouwens dat andere ministers dat ook doen. Wat dat betreft, staat u niet alleen.

We pleiten echter altijd voor voorzichtigheid. We merken dagelijks hoe snel mensen ervan uitgaan dat het om beslist beleid en feiten gaat, terwijl iets eigenlijk nog maar is aangekondigd of in de pers heeft gestaan. Ze hebben het in de krant gelezen en dan is het meteen ook zo. Wij weten wel beter. Daar is een heel proces aan gekoppeld en daar gaat een politiek besluitvormingsproces aan vooraf.

Minister, ik heb mijn bezorgdheid geuit en u hebt er uw visie op gegeven, waarvoor ik u dank.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, mijnheer Vandaele, ik wil gewoon opmerken dat ik het een beetje een komische situatie vind dat twee partijen die deel van dezelfde Vlaamse Regering uitmaken en die allebei in staat zijn om ervoor te zorgen dat iets echt beslist beleid wordt, elkaar hier vragen stellen en antwoorden geven over het feit dat een beslissing die zij kunnen nemen en eigenlijk al lang hadden moeten nemen, nog altijd niet is genomen. Nu verwijten jullie elkaar dat er wordt geprobeerd een antwoord te geven op de stilaan wanhopige vragen van de mensen op het terrein die hiermee zouden moeten werken. Het grappige aan jullie situatie is dat jullie allebei zeggen dat jullie een beslissing willen, maar dat die beslissing er nog altijd niet komt. Misschien zouden jullie, in plaats van elkaar hier met vragen en antwoorden bezig te houden, jullie tijd beter besteden aan het zorgen voor een beslissing.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Tobback is een degelijk parlements lid en het verbaast me dat hij hier nu een verkeerde klemtoon legt: hij wil gewoon een beslissing. Als we dat zouden willen, kunnen we elke dag honderd beslissingen nemen. Dat is volgens mij niet het belangrijkste, maar wel dat er goede beslissingen worden genomen. U gaat daaraan voorbij, maar ook in dit zeer complexe dossier moeten er goede beslissingen genomen worden. Dat moet afgewogen en onderbouwd worden, daar is tijd voor nodig, maar dan krijg je hopelijk wel een goede beslissing. Niet zomaar een beslissing, waar u naar hengelt, maar een goede beslissing, waar wij op aandringen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over eventuele bijkomende preventieve maatregelen naar aanleiding van de vervuiling van de Grote Nete – 2188 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Na enkele schriftelijke vragen over dit onderwerp, wil ik nu een vraag om uitleg stellen, omdat er een aantal nieuwe elementen zijn opgedoken.

Op 31 mei was er in Westerlo een infoavond over de historische vervuiling van de Grote Nete. Initiatiefnemer was het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC). Ik besef dat dit niet tot uw bevoegdheid behoort. Maar het was wel opvallend dat daar regelmatig naar de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) werd verwezen, en daarom stel ik u dan toch deze vraag.

Op dit moment loopt een bodemonderzoek ter hoogte van de Grote Nete tussen Geel en Lier. Dit bodemonderzoek heeft tot doel het identificeren en karakteriseren van de verontreiniging van de waterbodemonderzoek en de oevers van de Grote Nete. De OVAM onderzoekt hierbij het chemische aspect. Het FANC onderzoekt het radiologische aspect. De aanwezigheid van radioactieve elementen in de Grote Netevallei is weer actueel naar aanleiding van de ontwikkeling van het Sigmaplan en de daaraan verbonden werken. In dat kader is het namelijk de bedoeling aan de oevers van de Grote Nete een overstromingsgebied aan te leggen.

Minister, u antwoordde me eerder al dat het beschrijvend bodemonderzoek nog lopende is en tot doel heeft verdere informatie te verzamelen om een definitieve uitspraak te kunnen doen over de ernst van de bodemverontreiniging en de noodzaak om over te gaan tot bodemsanering. U zei me ook dat het nog niet mogelijk is om een uitspraak te doen over de saneringsnoodzaak.

Begin 2018 gaf het FANC een toelichting over de verontreiniging in de Grote Netevallei. Uit deze toelichting bleek dat op twee bodemstalen met de hoogst gemeten dosistempo in de buurt van Lier bijkomend onderzoek werd uitgevoerd. De resultaten toonden aan dat de sterke verhoging van de radioactiviteit grotendeels afkomstig was van Radon, respectievelijk 1270 en 1860 becquerel per kilogram. Het bijkomende onderzoek toonde ook aan dat de zware nucliden americium en plutonium aanwezig waren in deze twee stalen. Deze nucliden zijn vermoedelijk afkomstig van de Molse Nete, waar onder meer de installaties van Belgoprocess en Belgonucleaire deze zware nucliden kunnen uitstoten. Dit in tegenstelling tot eerdere metingen in de regio Mol-Dessel.

Het lijkt me zinvol dat, in afwachting van de oplevering van het beschrijvend bodemonderzoek, preventieve maatregelen worden genomen om potentiële blootstelling van recreanten aan schadelijke producten, zowel radiologisch als chemisch, te vermijden. 'Typisch Belgisch' is dat Vlaanderen – de OVAM – bevoegd is voor maatregelen tegen chemische vervuiling en dat het FANC ons zou moeten beschermen tegen radiologische risico's.

Minister; bent u bereid in overleg te gaan met het FANC om preventieve acties te nemen, zodat de chemische en radiologische risico's zoveel mogelijk beperkt worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het beschrijvend bodemonderzoek in opdracht van de OVAM loopt. Er is continu overleg tussen de OVAM en het FANC in het kader van het lopende onderzoek en eventuele te nemen acties. Dat overleg tussen beide beleidsniveaus is ook noodzakelijk, gelet op de bevoegdheidsverdeling. De website van de OVAM bevat een specifieke pagina over dit project, waar u de stand van zaken kunt volgen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het FANC heeft al een aantal infomomenten georganiseerd, onder andere in Westerlo. Daar bleek dat heel wat geweten is over het radiologisch aspect. Die onderzoeken zijn min of meer afgerond. Zo'n onderzoek is natuurlijk nooit helemaal afgerond, want dat wordt constant gemonitord. Men wees ook wel op de zogenaamde cocontaminatie tussen de radiologische vervuiling met hoge concentraties arseen, cadmium, zink en lood. Daarbij werd gezegd dat het niet slecht zou zijn indien de OVAM ook infomomenten zou organiseren, vooral ook omdat sinds de jaren '70 tal van onderzoeken zijn gedaan door diverse instanties en dat er telkens werd vastgesteld dat daar heel wat vervuiling was. Nu wordt er nogmaals een onderzoek gedaan. Ik vind dit een beetje vreemd. Een van de gemeenten onderzocht of daar aan waterrecreatie kon worden gedaan en dat werd afgewezen vanwege een bacteriologische vervuiling.

Dat lijkt me echter eigenlijk een gebied waar men op bepaalde plekken toch een aantal preventieve maatregelen kan nemen, ook al is dat maar het plaatsen van waarschuwbordjes of afsluitingen, met de melding dat daar voorlopig niet kan worden gespeeld of aan recreatie gedaan of wat dan ook. Mensen lopen immers toch mogelijk risico's. Nogmaals, ik wil geen paniek veroorzaken, maar het FANC zelf wees dus inderdaad op die zogenaamde cocontaminatie. Bijvoorbeeld in het slib van de bodem is er toch heel wat te vinden dat niet zo gezond is.

Mijn vraag is dus nogmaals: lijkt het u zinvol om in afwachting van de definitieve oplevering nu al een aantal preventieve maatregelen te nemen? Blijkbaar is die nodig om verdere stappen te zetten voor een ultieme oplossing, maar mogelijk is het nu al nodig of mogelijk om preventieve maatregelen te nemen. Ik kan me immers voorstellen dat jeugdbewegingen, scouts, Chiro, in de buurt op kamp zijn

en daar wel aan recreatie doen, en het lijkt me toch zinvol om hen te beschermen tegen mogelijke verontreiniging.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik vind het toch ook altijd wel beter om in dat soort gevallen de resultaten van het onderzoek af te wachten. Ik zie ook niet dat de OVAM schrijft, toch niet op de website, dat daar momenteel preventieve maatregelen nodig zijn. Zoals de minister zei, er loopt een onderzoek. Ik denk dat we hier ook geen paniekvoetbal moeten spelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We wachten inderdaad het beschrijvend bodemonderzoek af. Pas dan is het zinvol om te informeren, om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat er infomomenten zijn. Als er nu dringende acties moeten worden ondernomen, dan is dat het FANC dat daartoe moet beslissen. Ik ga ervan uit dat dat ook gebeurt en dat ze ter zake hun verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is zoals zo vaak: iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Ik stel echter vast dat er al sinds de jaren 70, dus al veertig jaar lang, regelmatig onderzoek wordt gedaan in het gebied en dat er regelmatig ook resultaten worden bekendgemaakt die niet altijd heel geruststellend zijn. Vooral nu, in functie van de werken die zullen gebeuren, lijkt het me heel zinvol om dit van nabij te volgen. Ik hoop inderdaad dat dat ten volle gebeurt, maar ik heb daar wat twijfels bij. Ik zou er toch toe willen oproepen dat de OVAM in dezen voor een stuk versneld de mensen aldaar informeert. Het FANC heeft voor een stukje al de voorzet gegeven. Ik denk dat de OVAM vervolgens de bal moet binnenkopen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.